NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Pisortat ingerlatsinerini nutserisitsinissamik pisussaaffiit pillugit nassuiaat

Naalakkersuisut Siulittaasuata
Naalakkersuisoqarfia

J.nr.: 2026 – 13376

2. novemberi 2026

Imarisaanut takussutissiaq

1. Aallaqqaasiut 3
2. Periuseq, killiliinerlu 4
   2.1. Periuseq 4
   2.2. Killiliineq 5
3. Inatsimmi oqaatsinut piumasaqaat 6
   3.1. Namminersorneq pillugu inatsit 6
   3.2. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit 7
   3.3. Oqaatsinut politikki pillugu inatsit 7
   3.4. Nutserisitsinissamik piumasaqaat 8
      3.4.1. Suliffeqarnermut, isumaginninnermullu suliassaqarfik 9
      3.4.2. Peqqissutsimut suliassaqarfik 9
   3.5. allagaatinut, paasissutissanullu oqaatsinut piumasaqaatit 11
      3.5.1. Suliffeqarnermut, isumaginninnermullu suliassaqarfik 11
      3.5.2. Ineqarnermut suliassaqarfik 11
      3.5.3. Inuussutissarsiutinut suliassaqarfik 12
      3.5.4. Aningaasaqarnermut suliassaqarfik 13
      3.5.5. Naligiissitaanermut suliassaqarfik 13
      3.5.6. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsit 13
      3.5.7. Ilageeqarnermut suliassaqarfik 14
      3.5.8. Kommuninut tunngasut, sumiiffiillu kommunit agguataarnerisa avataanniittut 16
      3.5.9. Kulturimut suliassaqarfik 17
      3.5.10. Ilinniartitaanermut suliassaqarfik 18
   3.6. Oqalutseqarnissamik piumasaqaateqarneq 20
      3.6.1. Tjenestemandinut tunngasoq 20
      3.6.2. Inatsisartut pillugit inatsit 20
      3.6.3. Inuit pisinnaatitaaffiinut tunngasoq 21
      3.6.4. Peqqissutsimut suliassaqarfik 22
      3.6.5. Ilinniartitaanermut suliassaqarfik 22
4. Nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit 23
   4.1. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut 23
   4.2. Nunat immikkoortortaanni oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europami isumaqatigiissut 24
   4.3. Nunat avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat 25
   4.4. Innuttaasutut politikkikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat 26
   4.5. Meeqqat pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat 27
5. Eqikkaaneq, naliliinerlu 28
   5.1. Malittarisassat, ingerlatsinermut inatsisip nalinginnaasumik oqaatsinut piumasaqaataannik nassuiaasut 28

5.2. Malittarisassat, ingerlatsinermut inatsisip oqaatsinut nalinginnaasumik malittarisassaannik ersarissaasut 30
5.3. Malittarisassat qallunaat, savalimmiormiut, nunanilu allani oqartussanik suleqateqarnermik tunngaveqartut 30
5.4. Isumaqatigiissutini innuttaasut illersorneqarnissaannik malittarisassat qulakkeerisut 31
5.5. Malittarisassat, innuttaasut ilinniartitaanikkut eqqarsaatigineqarnerinik tunngaveqartut 31
5.6. Malittarisassat, niuernermi unammilleqatigiinnissamik qulakkeerisussat 32
5.7. Malittarisassat, innuttaasunik peqataatitsinissamik qulakkeerisussat 33
5.8. Malittarisassat, innuttaasut politikkikkut oqaatsit marluk atorlugit sullinneqarnerinik tunngaveqartut 33
5.9. Malittarisassat, qinersisartut tamat oqartussaanerini naligiimmik peqataasinnaatitaanerinik qulakkeerisut 34
5.10. Malittarisassat, innuttaasut ilageeqarnerup tungaatigut sullinneqarnissaannik tunngaveqartut 34
5.11. Malittarisassat, allaffissornermi oqaatsit marluk atornerinik tunngaveqartut 35
5.12. Malittarisassat, pisortatigoortumik uppernarsaanerni il.il. innuttaasut nutserinikkut sullinneqarnissaannik qulakkeerisut 35
Ilanngussaq 1. Inatsisartut inatsisaat nutserisitsinissamik piumasaqaatitallit takussutissartaa 37

1. Aallaqqaasiut

2025-mi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartut tulliuttutut aalajangiipput (UKA 2025/147):

> *"Pisortat ingerlatsiviini pisariillisaanissamik suliaqarnermut atatillugu pisortat ingerlatsiviini naliliissummik Inatsisartut nutserisarnerup annertussusianik ilanngusseqqullugit pisariaqartinneqarneranillu Naalakkersuisut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. peqquneqarnissaannik Tamanna naapertorlugu nutserisarnerit pillugit immikkut nassuiaat kingusinnerpaamik UKA 2026-mi Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq. Nutserinissamik piumasaqaatit peerneqassagaluarpata inatsisit sorliit allanngortinneqartariaqarnerat pillugu nalunaarsuummik nassuiaat ilaatigut imaqassaaq."*

Allagaatit nutsertinnissaannik imaluunniit paasissutissat kalaallisuunngitsoq oqaatsit allat atorlugit paasissutissiarinissaannik pisortat peqquneqarlutik inatsisitigut pisussaaffii erseqqissarnerisigut, aalajangiineq taanna nassuiaammik matuminnga Naalakkersuisut maleruarpaat.

Naalakkersuiut 2025-mi aggustip 21-ani aalajangiinermikkut aaqqissuusseqqinnermut isumalioqatigiissitaq innuttaasunut qaninnerusumik, ataqatigiinnerusumik, eqaannerusumillu suliassanik aamma isumalluutinik aaqqissuussineq aqqutigalugu pisortat ingerlatsinerinut siunissamut qulakkeerisinnaasunik innersuussuteqartussaq, aalajangiinissamilu tunngavissiortussaq pilersippaat.[1] Pisortat ingerlatsiviini pisariillisaanissamik isumalioqatigiissitap suliaqarneranut atatillugu pisortat ingerlatsiviini nutserisarnerup annertussusianik, pisariaqassusianillu naliliinermik ilanngussinissaannik noqqaassutitalerlugu UKA 2025/147 pillugu Inatsisartut aalajangiinerat aaqqissuusseqqinnermut isumalioqatigiissitamut ingerlateqqinneqarneranut nassuiaat manna naapertuuppoq.

2. Periuseq, killiliinerlu

2.1. Periuseq

Pisortat ingerlatsinerini nutserisitsinissamik pisussaaffiit paasissallugit nassuiaatip matumap siunertaraa, taamaalilluni Inatsisartut peqqussuteqarnerisigut pisortat ingerlatsiviini nutserisarnerup annertussusianik, pisariaqassusianillu isumalioqatigiissitap naliliinissaanut ilaatinneqarniassammata.

Inatsisitigut aallaavinnik[2] Nalunaarutit.gl-imi tamanut saqqummiussanik 1.085-isunik misissuinikkut, pisortat nutserisitsinissamik pisussaaffii paasineqarput. Ujartuinissamut periusissaq siumut aalajangersarneqareersoq atorlugu, tassani oqaaseq aamma oqaatsit nutserisitsinissamik imaluunniit oqaatsitigut piumasaqaammik[3] toqqaannartumik imaluunniit toqqaannanngitsumik takutitsisinnaasut inatsisitigut aallaaviit tamaqqinnaamik misissorneqarput. Tassani periutsitigut killeqarpoq, tassani nutserisitsinissamik pisussaaffik oqaatsini ujartuiffigineqartuni ilaanngippat nutserisitsinissamik pisussaaffik paasineqassanngimmat. Ujarlernermi oqaatsip atorneqartup qasseriaq nuinera nutserisitsinissamik pisussaaffimmik immini takutitsinngimmat, aalajangersakkat paasineqartut imarisaat, atuuffiilu aalajangernissaat siunertaralugu malitsigisaanik aalajangersakkat inatsisitigut, oqaatsitigullu ataqatigiinnerat nalilersorneqarput. Aalajangersakkap oqaasertaata, ataqatigiinnerata, siunertaata, pisariaqartillugulu piareersarnerata, sukuiaanermilu tapersiissutit allat

[1] Naalakkersuisut (2025). Qitiusumik allaffeqarfissuup kommuninillu sunniivigeqatigiinnerup aaqqissuuteqqinnissaa siunertaralugu aaqqissuusseqqinnermut isumalioqatigiissitamut suliakkiut, 21. august 2025-mi akuersissutigineqartoq. Uani atuarneqarsinnaavoq:https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/finanser_og_ligestilling/reformkommission/kommissorium-for-reformkommissionen.pdf (Iserfigineqarpoq: 28. september 2026).

[2] Inatsisit Nalunaarutit.gl-imi "Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat"-ni, "Inatsisartut inatsisaat"-ni, "Inatsisartut peqqussutaat"-ni, " Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat"-ni imaluunniit "kommunimi ileqqoreqqusat"-ni atuuttutut nalunaarsorneqartut. (Iserfigineqarput: 9. oktober 2026).

[3] Inatsisini tamani "nutseruk", "kalaallisut", "tuluttut", "qallunaatut", "paasiuk", "oqalutsi", "oqaatsit", "ilitsoqqussaralugu oqaatsit", "-ssaaq", "...saqqummiunneqassaaq", "oqaasertalerneqassaaq", "tunniunneqassaaq", "tamanut saqqumiunneqassaaq", "ilisimatinneqassaaq", "tunniunneqassaaq", "allanneqassaaq" aamma "anngunneqassaaq" ujarneqarput.

ilanngunneqarnerisigut, sukuiaanermi nalinginnaasumik tunngaviit malillugit aalajangersakkat paasineqartut sukuiarneqarput.

Nutserisitsinissamik pisussaaffiit ujarlernermi periutsikkut paasineqanngeratarsinnaanerat annikillisinniarlugu, naalakkersuisoqarfiit suliassaqarfiisa iluini nutserisitsinissamik allanik pisussaaffeqarnersoq misissornissaa siunertaralugu, nassuiaat Naalakkersuisut naalakkersuisoqarfiinut tamanut illup iluani tusarniutigineqarpoq. Taamaalilluni nassuiaat tamakkiisuunersoq paasiumallugu, illup iluani tusarniaaneq ilassutitut misissuineruvoq.

2.2. Killiliineq

Nassuiaat manna, pisortat ingerlatsinerini pisussaaffigalugu kalaallisut oqaatsinuunngitsoq oqaatsinut allanut nutserisitsinissamut pisussaaffik taamaallaat sammissallugu killilerneqarpoq. Pisortat ingerlatsinerini uani nassuiaammi Inatsisartut, Naalakkersuisuit aamma Namminersorlutik Oqartussani qitiusumik allaffeqarfik, kommunit kiisalu suliassaqarfiit tiguneqarsimasut iluini pisortani oqartussat aamma suliffeqarfiit allat pineqarput.

Taamaattumik nutserisitsinissamik pisussaaffik inuinnarnut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnut, matumani aamma ingerlatseqatigiiffinnut tamakkiisumik, ilaannakortumilluunniit Namminesorlutik Oqartussanit imaluunniit kommuninit pigineqarlutik namminersortutut ilusilersorneqartunut, soorlu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut nassuiaammi ilaatinneqanngillat. Assersuutigalugu ilitsersuutinut, ussassaarutinulluunniit oqaatsinut piumasaqaataasinnaasut pisortat ingerlatsinerinut samminatik namminersortunut sammisutut isigineqarput, naak aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffik pisortanit pigineqartoq piumasaqaammit pisussaaffilerneqarsinnaagaluartoq.

Oqaatsinut piumasaqaat, nammineq kajumissutsimik imaluunniit noqqaassuteqarnikkut kalaallisut oqaatsinuunngitsoq oqaatsinut allanut nutserisitsinissamik pisortat ingerlatsinerini inatsisitigut pisussaaffimmik kinguneqartoq nassuiaammi kisimi pineqarpoq. Taamaalilluni oqaatsinik aalajangersimasunik atuinissamut nalinginnaasumik malittarisassat ilaatinneqanngillat, malittarisassat nutserisitsinissamik pisussaaffeqarnermik immini kinguneqanngippata. Uani soorlu assersuutigalugu oqaatsinut politikki aamma ilinniartitsinermi oqaatsit pillugit malittarisassat il.il. nalinginnaasumik piumasaqaatit pineqarput.

Taassuma saniatigut inatsisitigut aallaaviit Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarsimasut malillugit, suliassaqarfiit tiguneqarsimasut iluini nutserisitsinissamik pisussaaffinnut nassuiaat killilerneqarpoq. Inatsisitigut aallaaviit tassaapput Inatsisartut inatsisaat, Inatsisartut peqqussutaat, taakkulu ataanni inatsisitigut aallaaviit, soorlu nalunaarutit aamma kommunini ileqqoreqqusat Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarsimasut. Naalagaaffimmi inatsisini pisussaaffiusinnaasut ilaatinneqanngillat, tassani nutserisitsinissamik pisussaaffik nalinginnaasumik naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaniissammat. Tassunga assersuutit pingaartumik eqqartuussisarnermiipput, tassani assersuutigalugu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut aamma Innuttaasut politikkikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit Nunat Tamalaat isumaqatigiissutaat naapertorlugit eqqartuussisarnermik inatsisip § 95-ia malillugu oqalutseqarsinnaatitaasoqarmat. Naalagaaffimmi inatsisini tiguneqarsimasuni nutserisitsinissamik pisussaaffiusinnaasut nassuiaammi ilaatinneqanngillat, naalagaaffimmi inatsit tiguneqarsimasoq Namminersorlutik Oqartussat inatsisaanik taarserneqartinnagu allanngortinneqarsinnaanngimmat.

Nutserineq pillugu allaffissornikkut suleriaatsimik nalinginnaasumik ersarissaassalluni nassuiaat siunertaqanngilaq. Nutserisitsinissamik inatsisitigut pisussaaffinnut suussusersineqartunut suleriaatsimut atatillugu, pisussaaffiillu taakku qanoq paasineqarnissaannut imaluunniit pisortat allaffissornerini qanoq malinneqarnersut ersarissarnissaannut tapertaasinnaatillugit, allaffissornikkut suleriaaseq killiliinnarmik ilanngunneqassaaq. Taamaalilluni atortussanik nutserisitsinissamik allaffissornikkut suleriaaseq immikkut nutserisitsinissamik pisussaaffittut ilanngunneqanngilaq,

qanorluunnit suleriaaseq taanna ilitsersuutini tamanut saqqummiussani, soorlu malittarisassani imaluunniit kaajallaasitani allassimagaluarpat.

Nutserisitsinissamik piumasaqaat atuuttoq pisariaqarnersoq, pingaartumik Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni inatsisitigut pisussaaffii malillugit nalilersorneqartariaqarpoq. Tamanna pillugu nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit atuuttut, Kalaallit Nunaanni inatsisiliortut nutserisitsinissamik pisussaaffimmik malittarisassiuussinerini inatsisitigut periarfissaannut killilerneqarsinnaatillugit nassuiaammi ilaatinneqarput. Oqaatigineqassaarli, nutserisitsinissamik pisussaaffiup pisariaqassusaanik naliliineq inatsisitigut-politikkikkut naliliinermik tunngaveqakkajuttarmat, pissutigalugu nunat tamalaat akornanni inatsisit Kalaallit Nunaannut atuuttut, nunami inatsisiliortartut naliliinissaannut annertuumik periarfissaqartitsimmata. Tamanna pillugu innuttaasut oqaatsitigut pisinnaatitaaffiisa atorunnaarsinneqarsinnaanerat imaluunniit killilerneqarsinnaanerat pillugu inatsisiliortartut aalajangiinissaanni inatsisitigut pingaarnertut eqqarsaatigisassat, nassuiaatip inaarutaasumik immikkoortuani erseqqissarneqartariaqarput. Oqaatsinulli tunngatillugu nunat tamalaat akornanni malittarisassat, inatsisitigullu tunngaviusut Kalaallit Nunaanni qanoq atuutsilersinneqartariaqarnersut inaarutaasumik naliliinissami, Kalaallit Nunaanni inatsisiliortut kisimik naliliisinnaapput.

3. Inatsimmi oqaatsinut piumasaqaat

Nutserisitsinissamik pisussaaffiit, inatsisit atuuttut naapertorlugit pisortat ingerlatsinerata pisussaaffigisai nassuiaatip immikkoortoq 3-ata ersarissapai. Aallarniutigalugu pisortanut tunngatillugu oqaatsinik atuinermut inatsisitigut pingaarnertut sinaakkutit allaatigineqarput. Taassuma kingorna nutserineq pillugu piumasaqaat, allagaatinut oqaatsinut piumasaqaat aamma paasissutissat nutsertariaqarsinnaasut kiisalu oqaluttaanissamut piumasaqaat nassuiaatip immikkoortippai.

3.1. Namminersorneq pillugu inatsit

Namminersorneq pillugu inatsimmi[4] § 20, malillugu Kalaallit oqaasii tassaapput Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaatsit. Aalajangersagaq nutserisitsinissamik piumasaqaateqanngilaq, tamannalu Kalaallit Nunanani hjemmestyre pillugu inatsisip[5] § 9-anit allanngornermik tamanna ersersitsilluni, taassuma kingorna kalaallisut, danskisullu oqaatsit pisortaqarfinni atorneqarsinnaammata.

Namminersorneq pillugu kalaallit isumalioqatigiissitaata allannguummut tunngavilersuutigaa,"*Kalaallit oqaasii tassaapput inuiaat kalaallit kulturikkut kinaassutsiminnik ilisarnaataasa ilaat, taamaattumillu kalaallisut oqaatsit tassaaginnartariaqanngillat nunami oqaatsit pingaarnerit tassaasariaqarlutilli pisortatigoortumik oqaatsit."*[6]

Namminersorneq pillugu inatsit tunngaviusumik pissutsiinnarnut tunngasariaqarnera, pissutsillu allat inatsisit allat aqqutigalugit malittarisassiuunneqartariaqarnerat, Namminersorneq pillugu inatsisip § 20-ata ilusilersorneqarnerani pingaartinneqarpoq. Tassunga atatillugu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap erseqqissaatigaa taamani suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisaasup aalajangeraa, kalaallit aamma danskit oqaasii pisortaqarfinni atorneqarsinnaasut.[7] Tamanna pillugu nutserisitsinissamik piumasaqaammik atorunnaarsitsinissamik kaammattuisutut Namminersorneq pillugu inatsisip § 20-a isigineqassanngilaq, oqaatsinummi piumasaqaateqarnissaq pillugu Kalaallit

[4] Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juni 2009-meersoq (matuma kingorna 'namminersorneq pillugu inatsit')
[5] Kalaallit Nunaanni hjemmestyre pillugu inatsit nr. 577, 29. november 1978-immersoq (matumani kingorna 'hjemmestyremut inatsit'). § 9-mi oqaatsinut aalajangersagaq imak oqaasertaqarpoq: *"§ 9. Kalaallit oqaasii pingaarnersaallutik oqaasiussapput. Danskit oqaasii peqqissaartumik ilinniartitsissutigineqassaput. Imm. 2. Oqaatsit taakku tamarmik pisortaqarfinni atorneqarsinnaapput."*
[6] Namminersorneq pillugu kalaallit, qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiissutaa nr. 1497/2008-meersoq, qupp. 97.
[7] Aamma tassani, qupp. 99

Nunaanni inatsisiliortut aalajangersakkap isummertussanngortimmagit, oqartussallu oqaatsit marluk atorlugit innuttaasunik sullissisinnaanissaannut hjemmestyremut inatsisip oqartussat pisussaaffilerlugit.

3.2. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip[8] § 1-ia malillugu inatsit Namminersorlutik Oqartussani, kommuninilu pisortat ingerlatsinerisa ilaanut tamanut atuuppoq, § 2-lu malillugu suliassanik, ingerlatsinermut oqartussaasunit aalajangiiffigineqarsimasunik aalajangiiffigineqarumaartunilluunniit suliarinninnermut atuulluni. Taamaalilluni pisortat ingerlatsinerat akimorlugu inatsit atuuppoq, pisortallu sullissinerinnarmik, soorlu atuartitsinermik imaluunniit nakorsaanermik sullissinerat pinnagu, suliassat suliarineqarnerinnaanut atatillugu.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a tunngavigalugu, suliamik ingerlanneqartumut peqataasoq kalaallit imaluunniit danskit oqaasii atorlugit sullinneqarumasinnaavoq:

> *"**§ 7 a.** Suliamik ingerlanneqartumut peqataasoq isummamininik ersersitsisinnaavoq, kissaatigigini kalaallit imaluunniit danskit oqaasii atorlugit sullinneqarumalluni. Taamatut isummamik ersersitsineq pisortaasup malittussaavaa."*

Oqalutseqartitsinissamik kiisalu suliami paasissutissat danskisut allassimariinngippata nutserisitsinissamik aalajangersagaq oqartussanut pisussaaffiusinnaavoq.

§ 7 a 1998-imi ilanngunneqarpoq, inatsimmullu nassuiaatini allassimavoq, innuttaasut kalaallisut imaluunniit qallunaatut sullinneqarnissaminnut erseqqissumik, paatsuugassaanngitsumillu pisinnaatitaaffilerneqarnissaat siunertaasoq. Inatsisitigut atuutereersoq ersarissassallugu aalajangersagaq siunertaqarpoq, § 25-mimi naammagittaalliomissamut ilitsersuineq pillugu innuttaasumut ilitsersuisussaatitaaneq pillugu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7-iani malittarisassani kiisalu aalajangiisoqartinnagu suliami paasissutissanik oqartussap nammineerluni misissuinissaa pillugu inatsisitigut tunngavitsigut pisinnaatitaaffik taanna siornatigut atuutereermat.

Paasinninneq taanna malillugu killiliussat ilaasa iluini, taassuma suliassaqarfiup iluani inuit oqartussamut saaffiginnittut, aamma saaffiginninneq oqaatsit allat atorlugit pigaluartoq oqartussat paasisinnaassagaat, saaffiginnittuniillu paasineqarsinnaanissaat qulakkiissallugu oqartussat pisussaaffeqartutut isigineqarput. Tassani innuttaasup ilitsoqqussaralugu oqaasiinut nutserisitsinissamik imaanngitsoq pinngitsoorani pisussaaffiusoq, kisiannili innuttaasup oqaatsit naammattumik paasisinnaasai atorlugit, pisariaqarpallu oqalutseqarluni attaveqarnissamut pisussaaffiulluni. Inatsimmik paasinninneq allaatigineqartoq ingerlatsinermut inatsisit pillugit allagaatini suli atuutsinneqarpoq, ilaatigut nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit innersuussutigalugit,[9] pisunili ataasiakkaani oqartussat qanoq annertutigisumik pisussaaffeqarnersut eqqartorneqarsinnaagaluarpoq.

Oqartussat qallunaatut sullissinissaannik kissaatit eqqarsaatigalugit, pisussaaffik qanoq annertutiginersoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a-mi ersarissarneqarpoq. Nunani avannarlerni oqaatsit allat imaluunniit allamiut oqaasii atorlugit saaffiginnissutinut oqartussat taamatulli ersaritsigisumik malittarisassiuussinermik malitassaqanngillat, aallaavittulli nunat tamalaat akornanni inatsisit attuumassuteqartut akuutillugit ingerlatsinermut inatsisip atorneratigut oqaatsitigut qanoq annertutigisumik pisussaaffeqarnerlutik nammineq misissortariaqarlugu.

3.3. Oqaatsinut politikki pillugu inatsit

Oqaatsinut politikki pillugu inatsit[10] nutserisitsinissamik imatut pisussaaffiliinngilaq, kalaallisulli aamma qallunaatut oqaatsinik, allamiullu oqaasiinik atuinermut pingaartumik sinaakkutissat

[8] Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 20. april 2021-meersoq.
[9] Fenger, N. (red.) (2018) *Forvaltningsret*. 1. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, qupp. 391f
[10] Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 19. maj 2010-meersoq.

aalajangersarlugit[11]. Inatsimmut nassuiaatit nalinginnaasut malillugit Inatsisartut inatsisaat oqaatsinut politikkimik inaarutaasumik aalajangersaasutut paasineqassanngilaq, ineriartortitseqqinnissamulli aallaavissatut isigineqassalluni. Inatsisartut inatsisaata § 3-a imak oqaasertaqarpoq:

> *"**§ 3.** Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput, pisortatigullu ingerlatsinermi atugaallutik.*
> *[…]*
> *Imm. 3. Danskit oqaasii pisortatigut ingerlatsinermi atorneqarsinnaapput.*
> *Imm. 4. Tuluit oqaasii allamiullu oqaasii allat pisariaqartitsineq malillugu atorneqarsinnaapput."*

§ 3-mut immikkut nassuiaatini allassimavoq pisortatigut ingerlatsinermi, inuiaqatigiillu tamat isigalugit oqaatsinik atuinermut Namminersorlutik Oqartussat malittarisassiuussinerinut aalajangersagaq sinaakkutissiisoq.

Inatsimmut nassuiaatit malillugit § 3, imm. 3 hjemmestyremut inatsisip § 9-anik ingerlatitseqqinnertut paasineqassaaq, taassumallu kingorna pisortat ingerlatsinerini kalaallit aamma danskit oqaasii atorneqarsinnaallutik. Taassuma saniatigut inatsimmut nassuiaatit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7 a-nut innersuussipput, taassuma kingorna suliamik ingerlanneqartumut peqataasoq kalaallit imaluunniit danskit oqaasii atorlugit sullinneqarsinnaalluni.

§ 3, imm. 4 malillugut tuluit, allamiullu oqaasii allat pisariaqartitsineq malillugu atorneqarsinnaapput. Aalajangersakkap ersarissumik aalajangersarpaa, ilitsersuisussaatitaaneq pillugu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7-ia sunik aamma malitseqarsinnaanersoq. Assersuutigalugu allamiut oqaasii pillugit aalajangersagaq suliniutinut angisuunut inatsisip[12] § 22-ani atortussanngortinneqarpoq, tassani tigusisussat kissaatigippassuk aammalu suliami suleqataasut eqqarsaatigalugit aalajangiisuulluinnartumik tuluit oqaasiinik atuinissaq akerlerineqanngippat, tuluit oqaasii atorlugit suliassanik suliarinnittoqarsinnaasoq, tuluillu oqaasii atorlugit aalajangiisoqarsinnaasoq allassimammat.[13]

Oqaatsinut politikki pillugu inatsisip § 4-aa malillugu pisortani oqartussat oqaatsinut politikkiliussapput. § 4, imm. 1-imut immikkut nassuiaatini allassimavoq, ilaatigut oqartussat oqaatsitigut piginnaasai aamma piginnaasatigut anguniagai ukkataralugit oqaatsinut politikki malittarisassaasoq. Assersuutigalugu avammut attaveqarnernut imaluunniit nutserinermut suliassanut atatillugu oqartussat suleriaasiinut, oqaatsinut politikki aamma malittarisassaqarsinnaavoq. Taamaalilluni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit, ingerlatsinermut inatsit aamma nunat tamalaat akornanni inatsisinut attuumassuteqarsinnaasut malillugit oqartussat nutserisitsinissamut qanoq annertutigisumik pisussaaffeqarnersut qulaajaanissamut, oqaatsinut politikkeqarnissamik inatsisartut inatsisaata piumasaqaateqarnera oqartussanut periarfissiivoq. Piumasaqaatit oqartussanit, oqartussanut assigiinngissinnaapput, assersuutigalugu suliaq sunaanersoq apeqqutaatillugu.

3.4. Nutserisitsinissamik piumasaqaat

Inatsit arlalinnik aalajangersagaqarpoq, taakkulu suliassaqarfiit aalajangersimasut iluini allagaatit kalaallisut oqaatsinuunngitsoq oqaatsinut allanut nutserneqarnissaannik erseqqissumik piumasaqaateqarlutik. Pisussaaffiit taakku oqartussat namminneq imaluunniit innuttaasut noqqaassuteqarnerisigut pisussaaffiusut tulliuttumi allaatigineqarput.

---

[11] Kalaallinut atatillugu danskit oqaasii allamiut oqaasiisut isigineqassanersut imaluunniit allamiut oqaasiisut isigineqassannginnesut oqaatsinut politikki pillugu inatsimmi aalajangersimanngilaq. Inatsimmut nassuiaatini oqaatsit uku atorneqarput "danskit, allamiulluunniit oqaasii" aamma "kalaallit, danskit, allamiullu oqaasii". Savalimmiormiut oqaasii inatsimmut nassuiaatiinnarni eqqaaneqarput, nunanili avannarlerni oqaatsit pillugit isumaqatigiissummi 17. juni 1981.imeersumi taaneqarlutik.

[12] Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat pillugit Inatsisartut inatsisaaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 25. majrts 2022-meersoq.

[13] Aalajangersagaq nutserisitsinissamik il.il. piumasaqaataanani sullissineq pillugu paasissutissiineruvoq, taamaattumillu nassuiaammi matumani anneruusumik eqqaaneqarani.

3.4.1. Suliffeqarnermut, isumaginninnermullu suliassaqarfik

3.4.1.1. Atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsit

Sulisitsisup sulinermik inuussutissarsiuteqartumik atorfeqarnermi atugassaritaasut pillugit ilisimatitsisussaaneranut Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 21. november 2022-meersoq (atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsit), sulinermik inuussutissarsiuteqartumut paasissutissiinissaq pillugu § 2, imm. 1-2 tulliuttunik piumasaqaatitaqarpoq:

> *"**§ 2.** Sulisitsisup kingusinnerpaamik atorfeqarnerup aallartinneraniit qaammatip 1-ip qaangiunnerani sulinermik inuussutissarsiuteqartoq paasissutissanik tunissavaa atugassaritaasut imm. 3, nr. 1-10-mi nalunaarsorneqartut pillugit. Sulisitsisoq pisussaaffeqarpoq paasissutissanik tunniussinissamut oqaatsit sulinermik inuussutissarsiuteqartup paasisinnaasai atorlugit.*
>
> *Imm. 2. Sulinermik inuussutissarsiuteqartup qinnutigippagu paasissutissat kalaallisut imaluunniit danskisut tunniunneqarnissaat, taava sulisitsisup kingusinnerpaamik qaammatip 1-ip qaangiunnerani oqaatsit atorneqartussatut kissaatigineqartut atorlugit sulinermik inuussutissarsiuteqartoq paasissutississavaa."*

Atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsimmut Ilitsersuutip § 1-ia malillugu, inuussutissarsiuteqartup oqaasii ilitsoqqussat atorlugit paasissutissat tunniunneqassasut piumasaqaataanngilaq. Pingaaruteqartoq tassaavoq, sulinermik inuussutissarsiuteqartup oqaatsit paasisinnaasai atorlugit paasissutissat tunniunneqarnissaat.[14] Taassuma saniatigut imm. 2 malillugu inuussutissarsiuteqartoq nammineq toqqakkamigut paasissutissat kalaallisut imaluunniit qallunaatut pisinnaatitaavai.

Tamanna pillugu sulisitsisup oqaatsit suut atorlugit atorfininnermi uppernarsaat tunniuteqqaarneraa apeqqutaatillugu, nutserisitsinissami inatsisartut inatsisaat pisussaaffiliisinnaavoq. Taamaalilluni pisortani sulisitsisup atorfininnermi uppernarsaat kalaallisuunngitsoq oqaatsinut allanut nutsertinnissaanut pisussaaffeqarsinnaavoq.

3.4.1.2. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsit

Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqarsinnaatitaasoq Kalaallit Nunaani kommunimit, Danmarkimi imaluunniit Savalimmiuni kommuminut nuuppat, suliamut paasissutissat qallunaatuunngortillugit nutsertinneqarnissaanik siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsit[15] pisussaaffiliivoq. Kommuni qimanneqartoq nutserisitsinissamik pisussaaffeqarpoq, tak. § 7 a, imm. 2:

> *"Imm. 2. Suliamut paasissutissat attuumassuteqartut qallunaatuumut nutsertinneqarnerannut aningaasartuutit kommunimit qimanneqartumit akilerneqassapput."*

Danmarkimi, Savalimmiunilu oqartussanik suleqatigiinnermik periutsinik aalajangersagaq aallaaveqarpoq.

3.4.2. Peqqissutsimut suliassaqarfik

3.4.2.1. Peqqinnissaqarfiup iluani napparsimasut naammagittaalliuuteqarsinnaanerinut, taarsiiffigineqarsinnaanerinullu inatsit

Peqqinnissaqarfiup iluani napparsimasut naammagittaalliuuteqarsinnaanerat taarsiiffigineqarsinnaanerallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 50, 25. november 2024-meersoq, nutserisitsinissamik arlalinnik piumasaqaatitaqarpoq.

---

[14] Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik, *Atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsimmut ilitsersuut*, saqqummersitaq 01, 29. oktober 2025, immikkoortoq C.3, (iserfigineqartoq, 23. september 2026).

[15] Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsimmik nalunaarutaat nr. 41, 6. maj 2025-meersoq.

Peqqinnissakkut ilinniarsimasutut sulineq pillugu maalaarutinik suliaqarnermut atatillugu § 6, imm. 5-imi ima allassimavoq:

> *"Imm. 5. Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup, tamanna naleqquppat pisariaqarpallu, suliami atortussat danskisut kalaallisulluunniit nutserneqarnissaat qulakkiissavaa."*

Aalajangersagaq una inatsisip taassuma § 4, imm. 1-ia tunuliaqutaralugu isigineqassaaq, taassuma kingorna Peqqinnissakkut ilinniarsimasutut sulineq, Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi sulisunit ingerlanneqartoq pillugu napparsimasut naammagittaalliuutaat pillugit Danmarkimi Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn suliassanngortitsinermik suliarinnittussanngortinneqartartussaammat. § 6, imm. 5-imut immikkut nassuiaatit itisilerpaat, nutserisitsinissamik pisussaaffik *atortussat attuumassuteqartut nutserneqarnissaat qulakkeerneqassasoq, tassunga ilanngullugit naammagittaalliuut, journalinut atortussat, suliassamik saqqummiussaq il.il.*" Atortussat taakku kalaallisut, qallunaatullu allassimajuaannartariaqanngillat, ilami aatsaat "*attuumassuteqarpat aamma pisariaqarpat*" nutserisoqartassammat. § 6, imm. 5-imut inatsimmut immikkut nassuiaatit malillugit nutserisunut aningaasartuutit Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup akilissavai, tamanna pillugu inatsisini allani imaluunniit isumaqatigiissutini allanik allassimasoqanngippat.

Napparsimasut taarsiiffigineqarsinnaanerinut sulianik suliaqarnermut atatillugu aamma nutserisitsinissamik pisussaaffeqarsinnaavoq. Inatsisartut inatsisaata § 25, imm. 4-aa malillugu, taarsiissuteqarnissaq pillugu suliat pillugit Patienterstatningen i Danmark aalajangiisarpoq. Taarsiiffigineqarnissamik suliat tamarmik Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut tunniunneqartassapput, taannalu katsorsaavimmut journalinik, oqaaseqaammillu noqqaassaaq kiisalu suliap saqqummiunneqarnera suliareriarlugu patienterstatningen i Danmarkimut nassiullugu. § 25, imm. 2-mut immikkut nassuiaatit malillugit, suliap piareersarneqarneranut atatillugu kalaallisut allagaatit qallunaatut nutserneqassappata tamanna Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup isumagissagaa.

Patienterstatningen i Danmark qallunaatut aalajangiisarmat, nutserisitsinissamik pisussaaffiusinnaasoq Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup pisussaaffigaa, tak. § 25, stk. 4.

> *"Imm. 4. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu taarsiissuteqarnissaq pillugu suliat pillugit Patienterstatningen i Danmark aalajangiisarpoq. Patienterstatningenip aalajangiineq Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut nassiutissavaa taassumalu nutsertereerlugu suliami illua'tungiliuttunut nassiutissava. […]"*

Aalajangiinermik aalajangeqqitassanngortitsinermi, § 25, imm. 6-imut inatsimmut immikkut nassuiaatit malillugit, suliaq Styrelsen for Patientklagerip ataani Napparsimasunut Taarsiissuteqartarfimmut Suliareqqitassanngortitanik Aalajangiisarfimmut nassiutsinnagu nutsigassaqassappata taakku Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup isumagissarai.

3.4.3.2. Napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu kiffartuussinerit pillugit nalunaarut

Kalaallit Nunaata avataani katsorsartinneq imaluunniit sullinneqarneq pillugu naammagittaalliuuteqarnermi, Napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu kiffartuussinerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 24. januar 2005-imeersoq § 18 malillugu, napparsimasup piumasaqarneratigut naammagittaalliuutip ilusilersornerani peqqinnissaqarfik ikiuutissalluni pisussaaffeqarpoq. § 18, imm. 2, imak oqaasertaqarpoq:

> *"Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu naammagittaalliutit napparsimasup oqaasii ilitsoqqussat atorlugit saqqummiunneqassapput. Ikiorsiinermut atatillugu naammagittaalliutip pingaarnertigut uppernarsaatitaasa napparsimasup oqaasiinut ilitsoqqussaanut pisariaqartitsineq naapertorlugu nutserneqarsimanissaat peqqinnissaqarfiup nakkutigissavaa."*

Taamaalilluni oqaatsinut aalajangersimasunut killilerneqanngitsumik, nutserisitsinissamik aalajangersagaq erseqqissumik piumasaqaatitaqarpoq. Pisuni ”*naammagittaalliuutip pingaarnertigut uppernarsaatitai*” kalaallisut allassimatillugit, napparsimasup ilitsoqqussaralugu oqaasii apeqqutaatillugit uppernarsaatit qallunaatuunngorlugit imaluunniit oqaatsinut allanut, killuanullu nutsertinneqarnissaannik aalajangersagaq pisussaaffimmik kinguneqarsinnaavoq. Oqaatigineqassaarli, peqqinnissaqarfimmi sulinermi oqaatsit qallunaatuujummata aalajangersagaq napparsimasunut kalaallisut, allamiulluunniit oqaasiinik ilitsoqqussaralugu oqaasilinnut pingaaruteqarnerummat.

3.5. allagaatinut, paasissutissanullu oqaatsinut piumasaqaatit

Allagaatit, paasissutissallu oqaatsini aalajangersimasuni ataatsini imaluunniit arlalinni allassimanissaat piumasaqaateqarluni inatsisit, pisullu malillugit nutserisitsisariaqarsinnaanerit immikkoortumi matumani allaatigineqarput.

3.5.1. Suliffeqarnermut, isumaginninnermullu suliassaqarfik

3.5.1.1. Meeqqanut tapersersuinermut inatsit

Meeqqanut tapersersuinermut inatsimmi[16] § 55, imm. 3-mi allassimavoq, Meeqqat Pillugit Paasisimasalittut Qitiusumik Ataatsimiitsitaliap oqaaseqarnissaminut sapaatip akunnerinik sisamanik piffissarititaa, suliami allagaatit tamarmik piffissami oqaatsini marlunni allassimalernerini aallartittartoq:

> *” Imm. 3. Suliaq tamakkiisumik ilisimatitsissutigineqarpat atortussallu tamarmik kalaallisut qallunaatullu allassimalerpata Meeqqat Pillugit Paasisimasalittut Qitiusumik Ataatsimiitsitaliap suliamut tunngatillugu oqaaseqaataasa tunniunneqarnissaannut sapaatit akunneri sisamat piffissarititaapput. […]”*

Atortut oqaatsini sorlerni allassimassanersut aalajangersakkami allassimanngilaq, kisianni ”oqaatsit marluk” sulinermi kalaallisut, qallunaatullu paasineqartarput. Taamaalilluni suleriaatsimut uunga naleqqiullugu aalajangersagaq nutserisitsinissamik pisussaaffimmik naatsorsuuteqarpoq, tassani ataatsimiititaliap akissuteqarnissaanut piffissaliussami suliami atortussat nutsersimanissaat apeqqutaammat.

3.5.2. Ineqarnermut suliassaqarfik

3.5.2.1. Attartornermut inatsit

Attartornermut inatsit[17] attartornermut isumaqatigiissutinut tulliuttutut oqaatsinut piumasaqaateqarpoq:

> *”**§ 2.** Attartornissaq isumaqatigiissutigineqartassaaq immersugassaq Naalakkersuisunit akuerisaalluni kalaallisut qallunaatullu naqitaasoq atorlugu.”*

Immersugassanik suliaqarnermi imaluunniit allannguinermi kalaallit, danskillu oqaasiisa akornanni nutserinissamik pisariaqartitsinermi aalajangersagaq kinguneqarpoq. Immersugassat nalinginnaasut arlaqanngitsut pineqarmata, nutsigassat killeqarput. Nalinginnaasumik isumaqatigiissut sanioqqunneqassappat imaluunniit ilassuteqarfigineqassappat, allannguutit attartornermi isumaqatigiissutip oqaasertaani taakkunani marluusuni allanneqassasut aalajangersakkap anguniarpaa. Tamanna pillugu attartornermi isumaqatigiissusiornernut ataasiakkaanut atatillugu attartornermi isumaqatigiissummi illuatungeriit, matumani aamma pisortani suliffeqarfik attartortutut imaluunniit attartortitsisutut, nutserisitsinissamik pisariaqartitsisinnaasarput. Tassunga ilanngullugu pisortani attartortitsisup attartornermi isumaqatigiissummik allaffissornikkut suliaqarnermini aamma

[16] Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik oqartussat nalunaarutaat nr. 11, 16. marts 2024-meersoq.
[17] Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 32, 2. april 2025-meersoq.

eqqarsaatigisariaqarpaa, inatsimmi allassimasoq malillugu attartortup naatsorsuutigisinnaassammagu attartortitsisumik pingaarnertut pissutsit pillugit attaveqarneq qallunaatut ingerlanneqarsinnaassasoq.

3.5.3. Inuussutissarsiutinut suliassaqarfik

3.5.3.1. Neqeroortitsisarnermut inatsit

Neqeroortitsisarnermut inatsimmi[18] § 23 piumasaqaatitaqarpoq, pisortat neqeroortitsinermut nittartagaanni neqeroortitsinermik nalunaarummik tamanut saqqummiussinermi neqeroortitsinerit aalajangersimasut nalunaarutigineqassasut. Aalajangersagaq oqaatsinut aalajangersimasumik piumasaqaateqanngitsoq, piumasaqaatit taakku § 23, imm. 1-imut immikkut nassuiaatit malillugit piumasaqaataapput, tassani imak allassimammat:

> ”Neqeroortitsinermik nalunaarut kalaallisut qallunaatullu ataatsikkut tamanut ammasumik saqqummiunneqassapput.”

Taamaalilluni inatsimmut nassuiaatit piumasaqaatigaat, oqartussap suliakkiisup neqeroortitsineq kalaallisut, qallunaatullu suliarissagaa. Neqeroortitsisarnermut nalunaarutip nutsertinnissaanuinnaq kinguneqarani, aamma suliat suliarineqarnerat oqaatsit marluk atorlugit ingerlanissaanik aamma kinguneqarpoq. Tamanna allagaatit kalaallisuunngortinneqarnissaannik imaluunniit qallunaatuunngortinneqarnissaannik pisariaqalersitsisinnaavoq.

3.5.3.2. Aatsitassarsiornermut inatsit

Avatangiisinut sunniutaasussanik nalilersuineq pillugu nassuiaatit (VVM) aamma inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik naliliineq pillugu nassuiaatit (VSB) tamanut ammasumik tusarniutigineqassasut, Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 13. juni 2023-meersumi (aatsitassarsiornermut inatsit) § 107 piumasaqaateqarpoq. § 107, imm. 2-mut immikkut nassuiaatini allassimavoq, tusarniaanermut atortussani aamma pineqartut:

> *”VSB-mut nassuiaat elektroniskinngorlugu, VSB-mut nassuiaatip tekniskiunngitsumik eqikkarneqarnera, kiisalu ilanngussat kalaallisuut, danskisuut immaqalu tuluttut..”*

Taamaalilluni inatsimmut nassuiaatit piumasaqaatigaat, tusarniaanermi atortussat ilaanni kalaallisut aamma qallunaatut allassimassasut, pisulli aamma apeqqutaatillugit tuluttut allassimassasut. Tamanna pillugu piumasaqaatip kingunerisaanik, atortussat oqaatsit suut atorlugit allaqqaagaanersut, tusarniaanerlu oqaatsit pingasut atorlugit ingerlanneqarnissaa pisariaqartinneqarnersoq apeqqutaalluni nutserisitsisoqartariaqassaaq. Naalakkersuisut nutserisitsinermut aningaasartuutai aatsitassarsiornermut inatsisip akiliutinut aalajangersagaani ilaapput, taamaattumillu VVM-it aamma VSB-it tusarniutigineqarnerinut atatillugu oqaatsinut piumasaqaatini aningaasartuutit pisinnaatitsissummik pigisaqartut pisussaaffigalugit.

Aatsitassarsiornermut inatsisip oqaatsinut piumasaqaatai, inatsisit allat malillugit VVM-inut aamma VSB-nut aamma pingaaruteqarsinnaapput. Taamaalilluni Najukkani aatsitassanut tunngasunik suliaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 34, 4. juni 2024-meersumi § 49, imm. 2 malillugu Naalakkersuisut piumasaqaateqarsinnaapput, aatsitassarsiornermut inatsisip aalajangersagai malillugit VVM aamma VSB suliarineqassasut, tassanilu tusarniaanermi atortut oqaatsinut piumasaqaatit ilaallutik.

[18] Pisortat oqartussaaffigisaanni suliffeqarfiinilu nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarnermut tunngatillugu neqerooruteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 12. juni 2019-imeersoq.

3.5.4. Aningaasaqarnermut suliassaqarfik

3.5.4.1. Missingersuusiornermut malittarisassat pillugit nalunaarut

Namminersorlutik Oqartussat missingersuusiornermut malittarisassai[19], atortussat oqaatsini aalajangersimasuni allassimanissaat eqqarsaatigalugu arlalinnik pisussaaffiliivoq.

Nalunaarusiamut ilanngussaq 1-imi immikkoortoq 4.3 malillugu, ilassutitut aningaasaliissutit pillugit Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiaq kalaallisut, qallunaatullu allassimassaaq.

Ilanngussaq 1-imi immikkoortoq 10 malillugu aningaasaliissutinut inatsisini missingersuutinut ilanngussat kalaallisut, qallunaatullu allassimassapput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnera pillugu Immikkoortoq 12.1-imi allassimavoq, Naalakkersuisoqarfinnit oqartussaaffilinnit atortussat "kalaallisut aamma/imaluunniit danskisut" tunniunneqassasut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup piumasarisinnaagaa.

Namminersorlutik Oqartussani politikkikkut qulliunerusumik aalajangiinissamik suliat oqaatsit marluk atorlugit aaqqissugaanerinik aalajangersakkat taakku atuupput, tak, Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaata allaatiginera kiisalu Inatsisartut Suleriaasiat kiisalu Naalakkersuisut Suleriaasiat nassuiaammi uani allami. Ingerlatseriaatsimi suleriaatsit pitsaasumik aaqqissuunneqarnissaanni nutserinissamik suliassanut illup iluani akisussaaffiit agguataarneqarnissaat siumungaaq piareersarneqartariaqarsinnaanerinik aalajangersagaq ersersitsivoq.

3.5.5. Naligiissitaanermut suliassaqarfik

3.5.5.1. Naligiissitaanermut, assigiinngisitsinnginnissamullu inatsit

Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 36, 4. juni 2024-meersoq, Naligiimmik Pinninnissaq Pillugu Aalajangiisartut ukiumoortumik nalunaarusiaat pillugut tulliuttutut aalajangersagaqarpoq:

> *"**§ 33.** Ukiut tamaasa kingusinnerpaamik 1. maj aalajangiisartut ukiup siuliani suliaqarsimanertik pillugu nalunaarummik tunniussissapput. Nalunaarut aamma digitalinngorlugu kalaallisut danskisullu tamanut saqqummiunneqassaaq."*

Inatsit malillugu ukiumoortumik nalunaarusiaq killigalugu nutserisitsisoqartassammat, nutserisitsinissamik suliassaq Naligiimmik Pinninnissaq Pillugu Aalajangiisartunut aalajangersakkap peqqutigisaa killeqarpoq.

3.5.6. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsit

3.5.6.1. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat kiisalu Inatsisartut Suleriaasiat

Inatsisartut isumaqatiginninniutaasa, ilanngussallu atasut tamanut saqqummiunneqarnissaat pillugu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni[20] § 9, imm. 3 tulliuttumik piumasaqaateqarpoq:

> *"Imm. 3. natsisartut isumaqatiginninniutaat taakkununngalu ilanngussat tamanut saqqummiunneqartassapput kalaallisut danskisullu."*

[19] Tak. Missingersuusiornermut malittarisassat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 31, 29. juni 2026-meersoq.
[20] Tak. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 15, 4. april 2023-meersoq.

Aalajangersagaq Inatsisartut Suleriaasianni 24. november 2022-meersumi ersarissarneqarpoq, tassanni allassimammat:

> *"**§ 55.** Inatsisartut Siulittaasoqarfiata Inatsisartut isumaqatigiinniarneri Inatsisartut nittartagaanni kalaallisut qallunaatullu tamanut saqqummiuttassavai."*

§ 9, imm. 3-p kingunerisaanik kalaallisut, qallunaatullu oqaatsit akornanni nutserisitsinissamik ataavartumik pisariaqalersitsivoq. Isumaqatiginninniarnerit kalaallisut ingerlanneqartarmata, isumaqatiginninniarnermilu ilanngussat kalaallisut aamma qallunaatut tamanut saqqummiunneqassammata, isumaqatiginninniarnerit Inatsisartut nittartagaanni tamanut saqqummiunneqartinnagit qallunaatut nutsertinnissaannut Inatsisartut Siulittaasoqarfia annertuumik pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni assersuutigalugu ataatsimiititaliat isumaliutissiissutaat oqaatsini marlunni suliarineqartarput. Immikkoortut Inatsisartut oqaluuserisassaannut ilanngunneqarnissaannik noqqaassutigineqartut pillugit atortussat tunniunneqarnissaannut, suleriaatsimi § 4, imm. 5 tunngavigalugu Inatsisartut Siulittaasoqarfia oqaatsinut ersarinnerusunik piumasaqaateqarpoq, tamannalu nutserisitsinissamik suliassat Inatsisartut isumagisassaannut annikillisaataalluni.

3.5.6.2. Naalakkersuisut suleriaasiat

Naalakkersuisut Suleriaasiannut[21] ilanngussaq 1 malillugu, Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiat kiisalu ilanngussat kalaallisut, qallunaatullu allassimassapput, tak. ilanngussami immikkoortoq 4 aamma 5.

Taassuma saniatigut Naalakkersuisut Suleriaasianni § 17, imm. 2 malillugu, naalakkersuisoqarfik susassaqartoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut aningaasaliissutinik qinnuteqarnissaminik kissaateqartup *"atortussat kalaallisut danskisullu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqarnerat"* qulakkiissavaa.

Piumasaqaatit allassimasut kingunerisaannik, atortussat allamiutuinnaq allassimappata kalaallisut imaluunniit qallunaatut imaluunniit oqaatsinut taakkununnga marluusunut nutserisitsisariaqarnermik kinguneqarsinnaapput.

Suleriaatsip aalajangersagai, qitiusumik allaffeqarfiup iluani nutserisitsinissamik annertuumik pisariaqartitsinermik ataatsimut kinguneqarput. Oqaluuserisassanut atortussat tunniunneqarnissaannut Inatsisartut piumasaqaataasa kingunerisut aalajangersakkat ilaatigut isigineqassapput, tak. nassuiaammi immikkoortoq 3.5.6.1. Ingerlatseriaatsimi suleriaatsit pitsaasumik aaqqissuunneqarnissaat pillugu suleriaaseq oqaatsinut piumasaqaateqarpoq, taassumallu kingunerisaanik nutserinissamut suliassat pillugit illup iluani akisussaaffiit agguataarneqarnissaat siumungaaq piareersarneqartariaqarsinnaasarlutik.

3.5.7. Ilageeqarnermut suliassaqarfik

3.5.7.1. Ilageeqarnermut inatsit

Ilageeqarnermut inatsit 2013-imiilli[22] tulliuttunik aalajangersagaqarpoq:

> *"**§ 26p**. Oqaatsit marluiit atorlugit, kalaallisut/tuluttut, atuagarsuit imarisaat aqqutigalugit uppernarsaammik tunniussinermi akiliuteqartoqartassaaq."*

Atuagarsuit imarisaannit uppernarsaatit kalaallit oqaasii pinnagit oqaatsit allat atorlugit tunniunneqarnissaat pillugu aalajangersagaq immini piumasaqaateqanngilaq, uppernarsaatilli oqaatsit marluk atorlugit aalajangersakkap tunniunneqarsinnaatippai. Ingerlatsinermi inatsimmi tunngaviusumik tunngavilersorneqartussaatitaanermut tunngavik naapertorlugu, innuttaasut aaqqissuussamik

[21] Tak. Naalakkersuisut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 28, 13. juli 2022-meersoq.
[22] Tak. Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 29. november 2013-imeersoq.

atuinissamik qinnuteqarnerat ilagiit akuerissavaat, pissutsit tunngavissaqartut akerliliinngippata. Aaqqiissummi ilagiit aningaasartuutaannik matussusiisumik ilagiit annerpaamik akiliuteqartitsisinnaanerinut akiliutinut tunngavik periarfissiivoq.

3.5.7.2. Atuagarsuarni allattuisarneq aamma atinik allannguinermi uppernarsaatillu ilaasa tunniunnerini akiliuteqartarneq pillugit nalunaarut

Ilagiit uppernarsaatinik tunniussisarnerat pingaartumik Atuagarsuarni allattuisarneq aamma atinik allannguinermi uppernarsaatillu ilaasa tunniunnerini akiliuteqartarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 17, 14. september 2015-imeersumit malittarisassiuunneqarpoq. Uppernarsaatit kalaallisut, tuluttullu (oqaatsit marluk atorlugit uppernarsaatit) tunniunneqarnissaanni akiliutissaq nalunaarutip § 38-ata aalajangersarpaa:

> *"**§ 38.** Uppernarsaatinik kalaallisut tuluttullu allassimasunik (oqaatsit marluk atorlugit uppernarsaatit) tunniussinermi 150 kr.-nik akiliuteqartoqassaaq."*

Akiliutissaq pillugu aalajangersakkap ilageeqarnermut inatsisip § 26p-a, nassuiaammi 3.5.7.1-mi allaatigineqartoq atortuulersippaa. Atuagarsuit imarisaat pillugit uppernarsaatit kalaallit oqaasii pinnagit oqaatsit allat atorlugit tunniunneqarnissaat pillugu aalajangersagaq immini piumasaqaateqanngilaq, uppernarsaatilli oqaatsit marluk atorlugit aalajangersakkap tunniunneqarsinnaatillugit. Ingerlatsinermi inatsimmi tunngaviusumik tunngavilersorneqartussaatitaanermut tunngavik naapertorlugu, innuttaasut aaqqissuussamik atuinissamik qinnuteqarnerat ilagiit akuerissavaat, pissutsit tunngavissaqartut akerliliinngippata.

3.5.7.3. Palasit suliassaannik ilinniartitaaneq pillugu nalunaarut

Palasit suliassaannik ilinniartitaaneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 12. september 1997-imeersumi § 7, imm. 2-mi allassimavoq, ilinniartunngorniarlutik qinnuteqaateqartut misilitsinnermi oqaatsit suut atorlugit ingerlanneqartassanersut kissaatigineritsik qinnuteqaatiminni ilanngullugu oqaatigissagaat. Taassuma kingorna nalunaarummi § 14, nr. 9 malillugu ilinniarnermi malitassiap misilitsinnerit pillugit aalajangersagartai, ilinniartut oqaluttariarsorluni allattariarsorlunilu misilitsinnerminni qallunaatut kalaallisulluunniit oqaatsinik atuisinnaatitaaneranik paasissutissaqassaaq. Aalajangersagaq malillugu soraarummeernermi atortut kalaallisut, qallunaatullu allassimasinnaapput.

3.5.7.4. Naalagiarnermi ileqqorisassat, ritualit, tussiutit aamma tussiutinut tapit akuersissutigineqartarneri pillugit nalunaarut

Naalagiarnermi ileqqorisassat, ritualit, tussiutit aamma tussiutinut tapit akuersissutigineqartarneri pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 6, 31. marts 2016-imeersumi § 1 malillugu Ilageeqarnermut Naalakkersuisoq Biskoppip tamanna pillugu innersuussuteqarneratigut naalagiarnermi ileqqorisassanik, ritualinik, tussiutinik tussiutinullu tapinik akuersissuteqarsinnaavoq. Akuersissuteqarnermi akuersissutigineqartussatut kissaatigisat kalaallisut aamma qallunaatut piussasut Ilaageeqarnermut Naalakkersuisup qulakkiissavaa, tak § 2, nr. 1:

> *"**§ 2.** Akuersissuteqarnermi Ilaageeqarnermut Naalakkersuisup ukua naammassineqarsimaneri qulakkiissavai:*
> *1) Akuersissutigineqartussatut kissaatigisat kalaallisut aamma danskisut piussasut."*

Taamaalilluni ileqqorisassat il.il. akuerineqartussatut inassutigineqartut nutsersimanissaat qulakkiissallugu Biskopip allaffia pisussaaffilerneqarpoq.

3.5.7.5. Biskopimik qinersisarneq pillugu nalunaarut

Biskopimik qinersisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 16. december 2019-imeersumi § 13, imm. 3 qinersinermut allagartat oqaasiinut tulliuttutut piumasaqaateqarpoq:

”Imm. 3. Qinersineq pissaaq immikkut qinersinermut allagartaq atorlugu tassanilu kalaallisut qallunaatullu allaqqassalluni "biskopimut qinersineq.”

Ilagiit allaffiannut killilerujussuarmik nutserisitsinissamik aalajangersagaq piumasaqaateqarpoq, taannalu ”biskopimut qinersineq”-rinnarmut, qinersinermullu allagartap imarisaanut allanuunngitsoq tunngalluni. Taamaakkaluartoq taassuma kingunerisaanik biskopimut qinersinermi taasisinnaatitaasut, kalaallit oqaasiinik imaluunniit qallunaat oqaasiinik atuisuunersut apeqqutaatinnagu tamarmik taasisinnaatitaanertik naligiimmik atorsinnaassagaat aaqqissuuneqarnissaanik, aalajangersagaq toqqaannanngitsumik Naalakkersuisut tungaaniit siammasinnerusumik naatsorsuuteqartitsisinnaavoq. Tamanna nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerunermik kinguneqarsinnaasoq, assersuutigalugu qinersinissaq pillugu paasissutissanik suliaqarnermi. Nalunaarusiap § 8-aa malillugu, biskopimik qinersinermi qinersisinnaatitaapput biskopeqarfimmi ilagiit sinniisaat kiisalu palasit kiffartortut, matumanittaaq palasiugallartut aamma palasit qinersinerup nalaani palasiunerminnit sulinngiffeqarallartut.

3.5.8. Kommuninut tunngasut, sumiiffiillu kommunit agguataarnerisa avataanniittut

3.5.8.1. Kommuninut qinersinermut inatsit

Kommunalbestyrelsinut qinersinermi taasiviit pappiaqqat kalaallisut qallunaatullu naqitanik allagartaqassapput "Kommunimut qinersineq", tak. Kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut ilagiillu sinniisaannut qinersisarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 27, imm. 1 (kommuninut qinersinerut inatsit).

Nunaqarfinni aqutsisunut qinersinermi oqaatsinut piumasaqaat taamatulli atuuppoq, tassani Taasiviit pappiaqqat kalaallisut qallunaatullu naqitanik allagartaqassapput "Nunaqarfimmi aqutsisunut qinersineq", tak. § 66, imm. 1, kiisalu ilagiit sinniisaannut qinersinermi taasiviit pappiaqqat kalaallisut qallunaatullu naqitanik allagartaqassapput "*Ilagiit sinniisaannut qinersineq*", tak. § 75, imm. 1.

Taamaalilluni taasivissanik pappiaqqanik atulersitsinermi kalaallisuumit, qallunaatuumut annikitsumik nutserisitsinissamik aalajangersakkat pisortat ingerlatsinerat pisussaaffilerpaat. Tamatuma saniatigut innuttaasut kalaallisut, qallunaatullu oqaasillit tamat oqartussaanerini pisinnaatitaaffitsik malillugu naligiimmik taasinissamut periarfissinneqarlutik kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut, ilagiillu sinniisaannut qinersinerit aaqqissuullugit ingerlanneqassasut, inatsisiliortunit toqqaannanngikkaluartumik naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamanna nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerunermik kinguneqarsinnaassaaq, assersuutigalugu qinersinissaq pillugu paasissutissanik suliaqarnermi aamma qinersivimmi allagartalersuinermi, soorluttaaq innuttaasut qinersivimmi kalaallisut, qallunaatullu oqaasiinnakkut ilitsersorneqarsinnaassanersut isumaliutigineqartariaqartoq.

3.5.8.2. Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivinut ilaasortassanik qinersisarneq pillugu nalunaarut

Kommunit aggornerisa avataanni Pituffik immikkut nunaqqatigiinnut siunnersuisoqatigeeqarfiuvoq. Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivinut ilaasortassanik qinersisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 21. marts 2005-imeersoq pappiaqqanut taasivissanut oqaatsinut ima piumasaqaatitaqarpoq:

*”**§ 11.** Naalakkersuisut pappiarat taasivissat pisariaqartut kalaallisut qallunaatullu "Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivinut qinersineq"-mik allassimasussat pissarsiarinissaat, ilusilernissaat agguaannissaallu pillugit erseqqinnerusumik aalajangersaasassapput.”*

Aalajangersakkap Namminersorlutik Oqartussat nutserisitsinissamik killilimmik pisussaaffilerpai. Tamatuma saniatigut innuttaasut kalaallisut, qallunaatullu oqaasillit tamat oqartussaanerini

pisinnaatitaaffitsik malillugu naligiimmik taasinissamut periarfissinneqarlutik nunaqqatigiit siunnersuisoqatigiivinut qinersinerit aaqqissuullugit ingerlanneqassasut, inatsisiliortunit toqqaannanngikkaluartumik annertusisamik naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamanna nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerunermik kinguneqarsinnaavoq, soorlu assersuutigalugu qinersinissaq pillugu paasissutissanik suliaqarnermi aamma qinersivimmi allagartalersuinermi, soorluttaaq innuttaasut qinersivimmi kalaallisut, qallunaatullu oqaasiinnakkut ilitsersorneqarsinnaassanersut isumaliutigineqartariaqartoq.

3.5.9. Kulturimut suliassaqarfik

3.5.9.1. Kalaallit Nunaata Radioanut (KNR) ileqqoreqqusat pillugit nalunaarut

Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) pisortat suliffeqarfiutigaat namminersortoq, tak. Kalaallit Nunaata Radioanut (KNR) ileqqoreqqusat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 17, 1. juli 2005-imeersumi § 1, imm. 1. Ileqqoreqqusat § 15-iata aalajangersarpaa, KNR-imi siulersuisut ataatsimiinneri imaqarniliorneqartassasut, kalaallisuui qallunaatuuilu imaqarniliat akuersissutigivinneqarnerisa kingorna kingusinnerpaamik sap.ak. 2-t qaangiunneranni kultureqarnermut pisortaqarfimmut ilisimatitsissutitut nassiunneqartassallutik.

Taamaalilluni pisortat suliffeqarfiutaanut killilimmik, ataavartumilli nutserisitsinissamik pisariaqartitsinermik aalajangersagaq kinguneqarpoq.

3.5.9.2. Sumiiffiit kulturikkut oqaluttuarisaanermi pingaarutillit kulturikkut eriagisassanut suliat ingerlanneqartut sunniutaannik nalilersuineq pillugu nalunaarut

Sumiiffiit kulturikkut oqaluttuarisaanermi pingaarutillit kulturikkut eriagisassanut suliat ingerlanneqartut sunniutaannik nalilersuineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 38, 1. oktober 2020-meersoq malillugu, suliaqarnissaq sumiiffimmi kulturikkut kingornussanut annertuumik sunniuteqarsinnaasutut naatsorsuutigineqarpat, suliaqarnissap kulturikkut kingornussanut sunniuteqarnissaa nalilersorneqassaaq, tak. § 1. Nalunarutip § 11-ani imm. 2, nassuiaammut oqaatsitigut tulliuttutut piumasaqaateqarpoq:

"Imm. 2. Nassuiaat kalaallisut qallunaatullu allanneqarsimalluni saqqummiunneqassaaq."

Kulturikkut kingornussanut naliliinissamut, suliassap ingerlanneqarnissaanut akisussaasoq akisussaavoq, tak. § 2, imm. 3. Suliarinnittussaq pisortani oqartussaappat, nassuiaatip oqaaseqqaavi apeqqutaallutik kalaallisut, qallunaatullu oqaatsit akornanni pisortat nutserinissaannik piumasaqaat kinguneqassaaq. Nassuiaat ilaatigut Kultureqarnermut Naalakkersuisoqarfiup tamanut, atuisunut nunaminertamik atugassinneqarsimasunut imaluunniit allanut nunaminertamik atuisinnaatitaasunut, kommunalbestyrelsimut il.il. tusarniaanerani atorneqassaaq, tak. § 13. Suliap suliarinerani kingusinnerusukkut Naalakkersuisut akuersissuteqareernerminni nassuiaat Naalakkersuisut nittartagaanni tamanut saqqumiutissavaa, taassumallu kingorna suliassaq aallartinneqarsinnaassalluni, tak. nalunaarutip § 14-ia.

3.5.9.3. Kalaallit Nunaani filmiliorsinnaanermut akuersissuteqarneq pillugu nalunaarut

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaani filmiliorsinnaanermut akuersissuteqarneq pillugu nalunaarutaat nr. 20, 1. juli 2026-meersumi § 9, imm. 1, Kalaallit Nunaanni Filminstitutip paasissutissat ersarinnerusumik nassuiarneqartut kalaallisut, qallunaatut, tuluttullu saqqummiutissagai piumasaqaateqarpoq:

*"**§ 9.** Kalaallit Nunaanni Filminstitutip nittartakkamini kalaallisut, qallunaatut tuluttullu saqqummiutissavai:*
1) Qinnuteqarnissamut piffissaliussaasinnaasut.
2) Paasissutissat filmiliorsinnaanermut akuersissutit nalunaarutigineqartut paasissutissallu pingaarnerit tak. § 8."

Kalaallit Nunaanni Filminstitutip paasissutissat oqaatsini pingasuni pigeriinngikkunigit nutserisitsinissamik aalajangersagaq pisussaaffiliivoq.

3.5.10. Ilinniartitaanermut suliassaqarfik

3.5.10.1. Ilinniartitaanermut inatsit

Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit inatsisartut inatsisaanni[23] § 17, imm. 2, nr. 1, illinniakkat aaqqissugaaneri ilinniakkanut ataasiakkaanut naleqqussagaanissaannik, paasissutissanillu ilinniakkamut pingaaruteqartunik imaqarnissaannik piumasaqaateqarpoq:

"1) Ilinniakkap taaguutaa kalaallisut, qallunaatut aamma tuluttut."

Ilinniakkat aaqqissugaaneri naleqqutsillugu oqaatsini pingasuni allassimanissaannik, aalajangersakkap ilinniarfiit pisussaaffilerpai. Taamaalilluni ilinniakkap taaguuta kalaallisuinnaq allassimaqqaarpat qallunaatut, tuluttullu nutsertinnissaanik imaluunniit aalajangersarnissaannik aalajangersagaq killilimmik pisussaaffiliivoq. Piumasaqaammi ilinniakkap aaqqissugaanera ataatsimut isigalugu pinnagu ilinniakkap taaguutaa kisimi pineqarpoq, taamaattumillu malittarisassap kingunerisaanik nutserisitsinissamik suliassat annertuut ataasiakkaaginnaallutik.

3.5.10.2. Ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni soraarummeerneq censoreqartarnerlu pillugit nalunaarut

Ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni soraarummeerneq censoreqartarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 1, 11. januar 2024-meersumi § 30, imm. 1 malillugu ilinniarfiit ilinniakkap naammassisimaneranut uppernarsaasuussaaq. Taassuma saniatigut soraarummeernermi uppernarsaammut § 30 tulliuttunik piumasaqaateqarpoq:

"Imm. 2. Uppernarsaat kalaallisut danskisullu suliarineqassaaq, taamaattorli imm. 4 tak […]
Imm. 3. Ilinniakkamik naammassinnittoq soraarummeersimanermut uppernarsaatip tuluttut suliarineqarnissaanik piumasaqarsinnaavoq.
Imm. 4. Ilinniarfiup ilanngussatut Soraarummeersimanermut Uppernarsaammut Tapiliussaq tuluttut allassimasoq (Diploma Supplement), Europa-Kommissionip, Europami Siunnersuisoqatigiit aamma UNESCO-p/CEPES-ip iluseq tamanut atugassiaa tunngavigalugu iluseq ineriartortinneqarsimasoq naapertorlugu, ilinniakkap sammivianik, imarisaanik, qaffasissusaanik siunertarisaanillu nassuiaatitalik kiisalu ilinniarfik pillugu aammalu ilinniarfiup ilinniakkallu ilinniartitaanerup aaqqissuussaanerani inissisimaffia pillugu paasissutissiisoq tunniutissavaa."

Soraarummeernermi uppernarsaat qallunaatuunngorlugu nutsertinnissaanik, tulluttullu ilanngussamik suliaqarnissaanik piumasaqaatit pisortat ilinniarfiinut pisussaaffiliipput. Soraarummeernermi uppernarsaatit nalinginnaasuummata, aalajangersagaq ataavartumik nutserisitsinissamik annikitsuinnarmik kinguneqarpoq. Taamaakkaluartoq ilinniakkaminnik naammassisut soraarummeernerminni uppernarsaatimi tuluttut tunniunneqarnissaannik kissaateqarsinnaanerat eqqarsaatigalugu, nalinginnaasut nutsertinnissaat piareersarneqassannginnersoq ilinniarfiit namminneerlutik nalilertariaqarpaat.

3.5.10.3. Ph.D-grad pillugu nalunaarut

Ph.D-grad pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 36, 9. oktober 2001-imeersumi § 11-p aalajangersarpaa, Ph.D-gradimik pissarsitinneqartumut Ilisimatusarfimmit uppernarsaat kalaallisut, danskisut aamma tuluttut allanneqarsimasoq tunniunneqassasoq. Uppenarsaat ilaatigut PhD-nngorniarluni allaaserisamut tunngassuteqartunik paasissutissaqassaaq, ilinniagarineqarsimasorlu pillugu paasissutissaqarsinnaassalluni. Taamaalilluni aalajangersagaq Ilisimatusarfiup nutserisitsinissaanik kinguneqarpoq. Uppernarsaatip imarisaata annersaa

[23] Tak. Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 27. juni 2023-meersoq.

nalinginnaasumik allassimassasoq ilimagineqartariaqarmat, ataasiakkaallu pillugit paasissutissat naleqquttut oqaatsit attuumassuteqartut atorlugit allassimareersinnaammata, uppernarsaatinik ataasiakkaanik tunniussinermi nutserisitsinissamik pisussaaffik annikitsuinnaassaaq.

3.5.10.4. Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu nalunaarut

Meeqqat atuarfianni allattariarsornikkut misilitsinnerit Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarut nr. 3, 9. januar 2009-meersumi malittarisassiuunneqarput. Tassani § 30 imm. 1-imi allassimavoq, matematikkimi pisinnaasatigut misilitsissutissaq kiisalu oqaatsinik atuartitsissutaanngitsuni misilitsissutissat kalaallisut, qallunaatullu suliarineqassasut:

> *"**§ 29**. Misilitsinnerni suliassat Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup suliarissavai.*
>
> ***§ 30.** Matematikkimi pisinnaasatigut misilitsissutissaq kiisalu oqaatsinik atuartitsissutaanngitsuni misilitsissutissat kalaallisut danskisullu suliarineqassapput.*
> *[…]"*

Akissuteqarnissami suliassani taakkunani marluusuni sorleq tunngavissiissanersoq atuartup toqqassavaa, kisiannili aamma § 30, imm. 3 malillugu akissuteqarnermi ikorfartuutissatut suliassat oqaatsit aappaat atorlugit allatat tunniunneqarsinnaapput. Soraarummeernermi atortussat nutsersimanissaasa qulakkeerneqarnissaanut, aalajangersakkap Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik uteqqiasumik pisussaaffilerpaa.

3.5.10.5. Inuussutissarsiutinik ilinniarfinni soraarummeertarnerit pillugit nalunaarut

Inuussutissarsiutinik ilinniarfinni soraarummeertarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 4, 18. marts 2015-imeersumi § 39-p aalajangersarpaa:

> *"**§ 39.** Soraarummeernerit ingerlanneqarnerisa kingorna piaarnerpaamik soraarummeerneq angusiffiusoq pillugu soraarummeernermik uppernarsaat, kalaallisut danskisullu oqaasertaligaq ilinniartup tigussavaa. Ilinniartup tamanna pillugu qinnuteqarneq malillugu imaluunniit tamassuma maleruagassat allat malippagit soraarummeernermik uppernarsaat tuluttut suliaritissinnaavaa."*

Aalajangersakkap kingunerisaanik soraarummeernermi uppersarsaatip kalaallisut, qallunaatullu allassimanissaat, noqqaassutigineqartillugulu tuluttut allassimanissaa ilinniarfiit qulakkiissavaat. § 39, imm. 2 malillugu uppernarsaatit ilusissaat ilinniarfiup aalajangersartarmagit, uppernarsaatinullu skabeloniliortarmat soraarummeernermi uppernarsaatit imarisaat nalinginnaasarput, tamannalu tunniussinerni ataasiakkaani nutserinissamik suliassat annikitsuinnarmut killilersinnaallugit.

3.5.10.6. Ilinniarnertuunngorniarluni ilinniakkami naliliisarneq aamma uppernarsaasiisarneq pillugit nalunaarut

Ilinniarnertuunngorniarluni ilinniakkami naliliisarneq aamma uppernarsaasiisarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 11. juli 2022-meersoq uppernarsaatinut, atsiuinernullu tulliuttutut oqaatsinut piumasaqaateqarput:

> *"**§ 87.** Uppernarsaatit atsiuinerillu kalaallisut, danskisut aamma tuluttut oqaasertaligaassapput."*

Aalajangersagaq pisortat ilinniarfiinut nutserisitsinissamik pisussaaffiliivoq, imarisaami oqaatsini pingasuni allassimassammat. Uppernarsaatit atsiuinerillu ilutsit, skabelonillu nalinginnaasut Naalakkersuisoqarfimmit aalajangersarneqartut malillugit tunniunneqartarmata, tak, § 86, imm. 2, tunniussinerni ataasiakkaani nutserisitsinissamik piumasaqaat annikitsuinnaassasoq ilimagineqartariaqarpoq.

3.6. Oqalutseqarnissamik piumasaqaateqarneq

Oqalutseqarnissamik piumasaqaat imaanngilaq nutserisitsinissamik piumasaqaataasoq. Kisianni oqalutseqarnissamik piumasaqaateqarneq, pisortat oqalutseqarnermut aningaasartuuteqarnissaanni pisussaaffilerneqarnissaannut periarfissamik pilersitsivoq. Tamanna patsisaalluni inatsit pineqartoq, suliassaqarfinnut agguataarlugu nassuiaatigineqarpoq.

3.6.1. Tjenestemandinut tunngasoq

3.6.1.1. Inatsisartunut tjenestemandit pillugit inatsit

Tjenestemandit Inatsisartut suliffeqarfiini atorfillit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 20. maj 1998-imeersumi § 22, imm. 1-imi allassimavoq, atorfimmit peersitaagallarnermi aamma atorfimmi naalasseriitsuliorneq pillugu suliassanngortitaanermi tjenestemandi oqalutsilerluni ornigunnissaminut pisinnaatitaasoq. Misissuineq atorfimmi naalasseriitsuliornermut pillaatitaqanngitsumik inerneqarpat, § 26 malillugu tjenestemandi oqalutsimullu aningaasartuutiminik taarsiiffigineqassaaq. Inatsisartut Siulittaasoqarfianit suliassap inernera, pisimasullu tamatumunnga tunngasut aamma eqqarsaatigalugit aalajangertassavaat, oqalutsimut aningaasartuutit tamakkerlugit ilaannakorlugilluunniit taarserneqassanersut.

Tjenestemandip oqalutseqarsinnaanera aalajangersakkap qulakkeerpaa, pisullu ilaanni pisortat tassunga aningaasartuuteqassasut peqqullugit. Aaqqiineq oqaatsinut aalajangersimasunut killiliinngilaq, taamaattumillu kalaallit aamma qallunaat imaluunniit oqaatsit allat akornanni oqalutseqarnissamut pisortat aningaasartuuteqarsinnaallutik.

3.6.1.2. Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsit

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 21, 18. december 2003-meersumi § 22, imm. 1 malillugu, atorfimmit peersitaagallarnermi aamma atorfimmi naalasseriitsuliorneq pillugu suliassanngortitaanermi tjenestemandi oqalutsilerluni ornigunnissaminut pisinnaatitaavoq. Misissuineq atorfimmi naalasseriitsuliornermut pillaatitaqanngitsumik inerneqarpat, § 26 malillugu tjenestemandi oqalutsimullu aningaasartuutiminik aamma taarsiiffigineqassaaq. Pisuni allani illersuisumut oqalutsimullu aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit taarsiissutigineqassanersut atorfinitsitsinermi oqartussaasup suliap qanoq inerneqarnera, pissutsillu allat isiginiarlugit aalajangissavaa.

Aalajangersakkap tjenestemandi oqalutseqarsinnaatippaa, pisullu ilaanni pisortat tassunga aningaasartuuteqassasut peqqullugit. Aaqqiineq oqaatsinut aalajangersimasunut killiliinngilaq, taamaattumillu kalaallit aamma qallunaat imaluunniit oqaatsit allat akornanni oqalutseqarnissamut pisortat aningaasartuuteqarsinnaallutik.

3.6.2. Inatsisartut pillugit inatsit

3.6.2.1. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat Kiisalu Inatsisartut Suleriaasiat

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat[24] inatsisartut isumaqatiginninniarnerini oqaatsinut tulliuttutut piumasaqaateqarpoq:

> *"**§ 9**. […]*
> *Imm. 2. natsisartuni isumaqatiginninniarnerit kalaallisut ingerlanneqassapput. Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat kalaallit oqaasiinik atuinngitsut danskisut oqalussinnaatitaapput, oqaasiilu kalaallisuumut nutserneqassallutik taamatuttaarlu isumaqatigiinniarnerit danskisut aamma*

[24] Tak. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 15, 4. april 2023-meersoq.

malinnaaffigineqarsinnaassallutik.
Imm. 3. Inatsisartut isumaqatiginninniutaat taakkununngalu ilanngussat tamanut saqqummiunneqartassapput kalaallisut danskisullu."

Aalajangersakkat Inatsisartut Suleriaasianni 24. november 2022-meersumi ersarinnerusumik ersarissarsimapput, tassani § 54 inatsisip § 9, imm. 2-anut naapertuummat, § 55-ili aalajangersarlugu isumaqatiginninniarnerit Inatsisartut nittartagaanni kalaallisut, qallunaatullu saqqummiunneqassasut.

Inatsisartut inatsisaata § 9, imm. 2-ata aalajangersarpaa, isumaqatiginninniarnerit aallaavittut kalaallisut ingerlanneqartartut, isumaqatiginninniarnerilli aamma ilutigisaanik qallunaatut malinnaavigineqarsinnaassammata aalajangersakkap kingunerisaanik kalaallit, qallunaallu oqaasiisa akornanni oqaluttaanissamik ataavartumik pisariaqalersitsivoq. Inatsisartut kalaallisut isumaqatiginninniarnitik, torrutiinnarlugu qallunaatuunngortillugit oqalutseqartillugit videokkut immiussat Inatsisartut nittartakkaminni tamanut saqqummiuttarpaat.

3.6.2.2. Inatsisartunut qinersisarneq pillugu inatsit

Inatsisartunut qinersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat[25], pappiaqqat taasivissat ilusilersornissaat pillugu tulliuttunik piumasaqaateqarpoq:

*"**§ 41.** Qinersinermut ataatsimiititaliaq pappiarat taasivissat pisariaqartut pissarsiarinissaannut, ilusilerneqarnissaannut agguataarneqarnissaallu pillugit aalajangiissaaq. Pappiarat taasivissat taaguutinik "Inatsisartunut qinersineq" aamma "Valg til Inatsisartut" naqitsivigineqarsimassapput".*
[…]"

Taamaalilluni pappiaqqanik taasivissanik suliarinninnermut atatillugu pisortat ingerlatsinerat kalaallisuumiit, qallunaatuumut annikinnerusumik nutserisitsinissamik aalajangersakkap pisussaaffilerpaa. Tamatuma saniatigut innuttaasut kalaallisut, qallunaatullu oqaasillit tamat oqartussaanerini pisinnaatitaaffitsik malillugu naligiimmik taasinissamut periarfissinneqarlutik Inatsisartunut qinersinerit aaqqissuullugit ingerlanneqassasut, inatsisiliortunit toqqaannanngikkaluartumik annertusisamik naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamanna nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerunermik kinguneqarsinnaavoq, assersuutigalugu qinersinissaq pillugu paasissutissanik suliaqarnermi aamma qinersivimmi allagartalersuinermi, soorluttaaq innuttaasut qinersivimmi kalaallisut, qallunaatullu oqaasiinnakkut ilitsersorneqarsinnaassanersut isumaliutigineqartariaqartoq.

3.6.3. Inuit pisinnaatitaaffiinut tunngasoq

3.6.3.1. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsit

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni[26] § 9, imm. 2, nr. 3, oqalutseqarnerup aningaasalersorneqarnera pillugu tulliuttumik aalajangersagaqarpoq:

" Imm. 2. Nunatta Karsianit tapiissutitigut makku aningaasalersorneqassapput:
[…]
3) ataatsimiinnerit, tamatumunnga ilanngullugit ininut, nutserisoqarnermut, nerisaqarnermut, ullormusianut kiisalu ataatsimiinnermullu atatillugu angalanernut aningaasartuutit, aamma […] "

Taamaalilluni pisuni aalajangersimasuni oqalutseqartitsinissamik immikkut pisussaaffiliinani oqalutseqarnissaq pillugu aningaasalersuinissamik aalajangersagaq erseqqissumik piumasaqaateqarpoq. Oqaatsini suni oqaluttaasoqassanersoq allassimanngilaq, taamaattumillu oqaatsini assigiinngitsuni oqalutseqartitsinermut aningaasartuuteqartoqarsinnaalluni.

[25] Tak. Inatsisartunut qinersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 24. november 2020-meersoq.
[26] Tak. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 16. marts 2024-meersoq

3.6.4. Peqqissutsimut suliassaqarfik

3.6.4.1. Napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu kiffartuussinerit pillugit nalunaarut

Napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu kiffartuussinerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 24. januar 2005-imeersoq, oqaatsitigut ikiorserneqarnissaq pillugu tulliuttumik piumasaqaateqarpoq:

> *"**§ 14.** Napparsimasut katsorsartiffimmi oqaatsinik atorneqartunik sungiussisimanngitsut, misissortinnermi katsorsartinnermilu oqalutsimik ikiorteqarsinnaatitaapput. Taassuma saniatigut peqqinnissaqarfiup anguniarpaa angalanerup najugaqarnerullu nalaani napparsimasut oqaatsitigut naammaginartumik kiffartuunneqarnissaat qulakkiissallugu."*

Oqaatsini suni oqaluttaasoqassanersoq aalajangersakkami taaneqanngilaq. Tamanna pillugu pingaartumik peqqissaasut oqaasiisa aamma napparsimasut oqaasiisa akornanni pisortat oqalutseqartitsinissaannik aalajangersagaq pisussaaffiliisinnaavoq.

3.6.5. Ilinniartitaanermut suliassaqarfik

3.6.5.1. Ilinniartitsisut rådii aamma kommunemi ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivi pillugit nalunaarut

Ilinniartitsisut rådii aamma kommunemi ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivi pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 16. maj 1989-imeersup oqalutseqarneq, aningaasalersuinerlu imak malittarisassiuuppai:

> *"**§ 13.** […]*
> *Imm. 2. Ilinniartitsisut rådianni imaluunniit kommunemi ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivini ilaasortaasoq ilinniartitsisut rådiata imaluunniit kommunemi ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivisa ataatsimiinnerini nutserisuusimaguni akissarsisinneqassaaq maleruagassat sukkulluunniit atortuusut malillugit.*
>
> ***§ 14.** Ilinniartitsisut rådiata kommunemilu ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivisa sulinerannut atasumik, soorlu nutserinermut, skrivemaskiinamik allannermut, nuutiterinermut, pappiaranut, frimærkenut allanullu aningaasartuutit akilerneqassapput kommunep budgettiani tamakkununnga atugassatut akuerisaasut atorlugit."*

Taamaalilluni ataatsimiinnernut imaluunniit allatigut siunnersuisoqatigiinnik ingerlatsinermi oqalutseqartitsinissap qulakkeernissaanut aalajangersakkat immikkut pisussaaffiliinngillat. Taamaakkaluartoq siunnersuisoqatigiit ingerlatsinerinut atatillugu oqalutseqartitsinissaq pisariaqartutut isigineqartillugu aningaasalersorneqarnissaa aalajangersakkap qulakkeerpaa. Oqaatsit suut akornanni oqaluttaasoqarsinnaanersoq aalajangersakkap aalajangersanngilaa. Taamaalilluni kalaallit aamma qallunaat oqaasii pinnagit oqaatsit allat atorlugit oqaluttaasoqarneranut tunngaviusumik aningaasartuuteqartoqarsinnaavoq. Kisianni siunnersuisoqatigiit katitigaanerat eqqarsaatigalugu oqaatsinut allanut oqalutseqarnissamik pisariaqartitsisoqassagunanngilaq.

3.6.5.2. Inuussutissarsiutinik ilinniarfinni soraarummeertarnerit pillugit nalunaarut

Inuussutissarsiutinik ilinniarfinni soraarummeertarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 18. marts 2015-imeersumi § 19, imm. 1 malillugu, ilinniakkami oqaatsit ilinniartitsissutaasut atorlugit soraarummeernerit ingerlanneqassapput. Imm. 2 malillugu ilinniartup qinnuteqarnera malillugu ilinniartitsinermit oqaatsit allat atorlugit soraarummeerneq ilinniarfiup ingerlatissavaa, nalileeqataasup paasippagu nalileeqataasoq, soraarummeersitsisoq ilinniartorlu ilinniartitsinermi oqaatsinit atorneqartunit allamik oqalussinnaasut.

Taassuma saniatigut § 19, imm. 4 malillugu:

”Imm. 4. Pissutsit periarfissiippata torrutiinnarlugu oqalutseqarnissaq ilinniarfiup neqeroorutigisinnaavaa, pingaartumillu oqalutsimik pisariaqartumik ikiorsiisinnaasumik ilinniarfik piareersimasoqarpat soraarummeernerullu pitsaassusia neqeroorutip ajornerulersinngippagu.”

Torrutiinnarlugu oqaluttaasoqarnissaanik neqerooruteqarnissaq pisussaaffiusoq aalajangersakkami allassimanngilaq, kisianni soraarummeernerup pitsaassusaa ajorseriartinnagu torrutiinnarlugu oqalutseqartitsinissamut ilinniarfik neqeroorsinnaasut erseqqippat, atuartup aalajangersagaq taanna atorumasinnaavaa. Oqaatsit suut akornanni oqaluttaasoqarsinnaanersoq aalajangersakkap aalajangersanngilaa, kisiannili “*oqalutsimik pisariaqartumik ikiorsiisinnaasumik ilinniarfik piareersimasoqarpat*“ killigalugu, taamaattumillu kalaallit, qallunaat, tuluillu oqaasii pinnagit oqaatsinut allanut oqaluttaasoqarnissaanut aalajangersagaq qaqutikkuinnaq atorneqartassalluni.

3.6.5.3. Ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni soraarummeerneq censoreqartarnerlu pillugit nalunaarut

Ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni soraarummeerneq censoreqartarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 11. januar 2024-meersumi § 7 malillugu, misilitsinneq kalaallisut qallunaatulluunniit ingerlanneqassaaq. Ilinniarfiulli misilitsinnermi oqaatsit taakkunani aappaannai atorneqassasut piumasarisinnaavaa, misilitsitsisoq imaluunniit censorip oqaatsit aappai pisinnaaffiginngippagit, tamannalu soraarummeernermi soraarummeertup oqaatsitigut ikiorserneqarsinnaatitaanermik kinguneqarsinnaalluni, tak. imm. 2:

*“**§ 7.** Misilitsinneq kalaallisut qallunaatulluunniit ingerlanneqassaaq. Ilinniarfiulli misilitsinnermi oqaatsit taakkunani aappaannai atorneqassasut piumasarisinnaavaa, misilitsitsisoq imaluunniit censorip oqaatsit aappai pisinnaaffiginngippagit.*

Imm. 2. Ilinniartup allakkatigut qinnuteqaateqarneratigut oqaatsit aappaasa atorneqarnissaat ilinniarfiup akuersissutigisinnaavaa. [...] Qinnuteqaat akuerineqanngippat oqaluttariarsorluni misilitsittussaq oqaatsitigut pisariaqartitanik ikiorserneqarnissaanik neqeroorfigineqassaaq, tamanna assersuutigalugu oqaasertaliussanut imaluunniit nassuiaanernut ataasiakkaanut pisinnaavoq. [...]”

Taamaalilluni soraarummeertussap kissaatigisamik oqaatsit atorlugit soraarummeernissaanik qinnuteqaataa ilinniarfiup akuerinngippagu, oqaatsitigut ikiorserneqarsinnaatitaaneq atulissaaq. Misilitsinnerup tamakkiisumik oqalutseqarfiunissaanik aalajangersagaq imaanngilaq pisinnaatitsisoq, kisiannili “*oqaasertaliussanut imaluunniit nassuiaanernut ataasiakkaanut*“ oqaatsitigut killilimmik ikiorserneqarsinnaatitaanertut allassimalluni.

4. Nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit

Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni pisussaaffii, pisortat ingerlatsinerini nutserisitsinissamik imaluunniit oqalutseqarnissamik pisussaaffeqarnermik kinguneqarsinnaasut immikkoortumi uani ersarissarneqarput.

4.1. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut (EMRK), Europarådip akuersissutigisaa, Inuttut piginnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit isumaqatigiissutaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaani atortuulersinneqarnissaanik peqqussutigut nr. 814, 18. september 2001-imeersutigut atortuulersinneqarpoq.

Oqaatsitigut qulakkeerinerpaapput artikel 5, imm. 2, tigusarinninermut atatillugu, naapertuilluartumik eqqartuussineq pillugu artikel 6 aamma immikkoortitsinnginnissaq pillugu artikel 14.

Artikel 5, imm. 2 malillugu kinaluunniit tigusarineqartoq, tigusarineqarnerminut patsisaasoq aamma unnerluutigineqartut suulluunniit pillugit oqaatsit paasisinnaasai malillugit erngertumik

ilisimatinneqassaaq. Pillarneqaataasinnaasumik suliani pasisaq imaluunniit unnerluussaq artikel 6 imm. 3, naqinneq a malillugu oqaatsit paasisinnaasani atorlugit ilisimatinneqarsinnaatitaavoq, artikel 6, imm. 3, naqinneq e malillugu pineqartup eqqartuussivimmi oqaatsit atorneqartut paasisinnaanngippagit imaluunniit oqaatsit taakku atorlugit oqalussinnaanngikkuni, akiliutitaqanngitsumik oqalutsimit ikiorserneqarsinnaatitaavoq.

Pillarneqaataasinnaasumik suliani saniatigut tamanut paasissutissat, oqartussat avammut attaveqaataasa imaluunniit suliat suliarineqarnerat kalaallit oqaasii pinnagit oqaatsinut allanut nutsertinnissaannik EMRK nalinginnaasumik pisussaaffiliinngilaq. Inuttut pisinnaatitaaffiit pillugit Europap eqqartuussiviata aalajangerpaa, pisortani oqartussanit akissuteqaatit oqaatsini aalajangersimasuni tiguneqarnissaat pillugu EMRK piumasaqaateqanngitsoq.[27] Taamaakkaluartoq isumaqatigiissutitigut illersugaasumik pisinnaatitaaffik qulakkeerumallugu, oqaatsitigut ikiorserneqarnissaq pisariaqartillugu oqaatsitigut ikiorsiisoqassasoq isumaqatigiissut piumasaqaateqarsinnaavoq.

Tassunga tunngatillugu EMRK artikel 14 nalinginnaasumik immikkoortitsinnginnissamik imaqarpoq, taassumallu kingorna ilaatigut oqaatsit imaluunniit suminngaanneerneq patsisaalluni immikkoortitsisoqannginnissaa isumaqatigiissutip pisinnaatitsissutaata qulakkiissallugu. Taamaalilluni oqaatsitigut imaluunniit nutserinissamik aaqqiissut isumaqatigiissutitigut pisinnaatitaaffiup atuuffiata iluani immikkoortitsinermik kinguneqarpat, anguniakkamut pisariaqartumik aamma naleqqutumik aalajangiisoqassaaq.

Tamanna tunuliaqutaralugu EMRK, assersuutigalugu qallunaatuumut imaluunniit tuluttut sullissinissamut imaluunniit nuutserinissamut nalinginnaasumik piumasaqaateqanngilaq, pisulli apeqqutaatillugit suliani aalajangersimasuni oqaaatsitigut akimmiffiusunik oqartussat iliuusissaannut piumasaqaasiisinnaalluni. Artikelit taaneqartut saniisigut inuit pisinnaatitaaffiini allani nutserisitsinissamik imaluunniit oqalutseqartitsinissamik toqqaannanngitsumik piumasaqaateqarsinnaavoq. Assersuutigalugu pisinnaatitaaffimmik unioqqutitsisoqarsimatillugu nunami oqartussaasut akornanni naammattumik aaqqiissuteqarnissamut innuttaasut periarfissaat (artikel 13), innuttaasup oqaasii apeqqutaatinnagit qulakkeerneqassapput.

4.2. Nunat immikkoortortaanni oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europami isumaqatigiissut

Nunat immikkoortortaanni oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europami isumaqatigiissummut (”oqaatsit pillugit isumaqatigiissut”-itut ilisimaneqartoq), Europarådimit 5. november 1992-imi akuersissutigineqartumi Kalaallit Nunaat ilaavoq. Folketingip atortuulersitsinissamik aalajangiinera[28] malillugu, tyskit oqaasii Sønderjyllandimi ikinnerussuteqarlutik oqaatsitut kiisalu kalaallisut, savalimmiormiutullu oqaatsit naalagaaffimmi nunani taakkunani nunap immikkoortortaanni oqaatsitut danskit naalagaaffiata akuersaarpai. Tamanna naapertorlugu danskit naalagaaffiata Europarådimi nalunaarutit nalunaarutigai.

Oqaatsit "nunat immikkoortortaanni imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii", isumaqatigiissummi artikel 1, naqinneq a) malillugu tassaapput, oqaatsit (i) naalagaaffimmi sumiiffimmi tassani naalagaaffimmi innuttaasunit, naalagaaffiullu innuttaasuisa sinnerinit ikinnerusunit nalinginnaasumik atorneqartut; aamma (ii) naalagaaffimmi pisortatigoortumik oqaatsinit allaanerusut. Naalagaaffimmi pisortatigoortumik oqaatsini sumiorpaluutit imaluunniit nunasisut oqaasii erseqqissumik

[27] European Court of Human Rights (2026). Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention: Prohibition of discrimination, afsnit C. Uani atuarneqarsinnaavoq: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_14_art_1_protocol_12_eng (Tilgået: 29. september 2026).

[28] Nunat immikkoortortaanni oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europami isumaqatigiissummut, Europarådimit 5. november 1992-imi akuersissutigineqartumut Danmarkip atortuulersitsinera pillugu Folketingimi aalajangiiffigisassatut siunnersuut 1999/1 BSF 50. Malugalgu isumaqatigiissutip aalajangersagaanut itisiliisunik oqaaseqaateqarmat, tak. Explanatory Report to the European Charter for Regional or Minority Languages, 5. november 1992-imeersoq.

ilaatinneqanngillat. Isumaqatigiissut malillugu Kalaallit Nunaanni qallunaat, aamma assersuutigalugu tuluit oqaasii nunap immikkoortortaanni oqaasiunngillat imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaaserinngilaat, oqaatsit taakku nunami aalajangersimasunut attuumassuteqanngimmata.

Taamaakkaluartoq innuttaasut qallunaatut oqaasillit killilimmik isumaqatigiissutip artikel 7, imm. 5-ianit illersorneqarsinnaapput. Aalajangersakkap taassuma nunat ilaasortaasut, naalagaaffimmi oqaasiunngitsunut isumaqatigiissutip qitiusumik tunngaviinik atuinissaannut pisussaaffilerpai. Isumaqatigiissummi artikel 1, naqinneq c-p) naalagaaffimmi oqaasiunngitsut tassaanerarpai oqaatsit naalagaaffimmi innuttaasunit atorneqartut, naalagaaffimmilu innuttaasut sinnerinit oqaatsinit atorneqartunit allaanerusut, tassanili – naalagaaffimmi sumiiffimmi nalinginnaasumik atorneqaraluarlutik – sumiiffimmut aalajangersimasumut atassuserneqarsinnaanngitsut.

Taamaalilluni naalagaaffimmi innuttaasut naalagaaffimmi oqaasiunngitsunik ikinnerussuteqarlutik oqaaseqartut, nunasisunit naalagaaffimmi innuttaassuseqanngitsunit annertunerusumik illersorneqartariaqarnerinik tunngavik isumaqatigiissutip aalajangersarpaa. Artikel 7, imm. 5 malillugu siunertat isiginiarneqartussatut kissaatigineqartut ilaat assersuutigalugu tassaapput tunngaveqanngitsunik immikkoortitsinerit, mattussinerit, killiliinerit imaluunniit immikkut pinninnerit suulluunniit atorunnaarsinneqarnissaat, tak. artikel 7, imm. 2 kiisalu atuartitaanerup, ilinniarnerup aamma tusagassiuutit iluini oqaatsinik akuutitsineq, tak. artikel 7, imm. 3.

Siunertat taakku Namminersorlutik Oqartussanut pisussaaffiliissappata oqaatigineqassaaq, inatsisiliortut ilaatigut naalagaaffimmi innuttaasut ikinnerussuteqartut oqaasiinik immikkoortitsineq qaqugukkut tunngavissaqanngitsutut isigineqassanersut naliliisinnaatitaammata. Taassuma saniatigut Kalaallit oqaasii nunap immikkoortortaani ikinnerussuteqartutut oqaatsitut Danmarkip akuerinikuummagit, Danmarkimi innuttaasut kalaallisut oqaasillit oqaatsitigut pisinnaatitaaffiinit pisussaaffiit annikinnerussapput. Taamaalilluni oqaatsit pillugit isumaqatigiissut pillugu artikel 7, imm. 5-imi oqaaseqatigiit qulakkeerpaat, nunap immikkoortortaani ikinnerussuteqartutut oqaatsit aallaavittut naalagaaffimmi oqaasiunatik ikinnerussuteqartutut oqaatsininngarnit inatsisitigut pitsaanerusumik illersugaasut.

4.3. Nunat avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat

Kunngip aalajangiinera 17. december 1986-imeersoq naapertorlugu nunani avannarlerni naalagaaffinni innuttaasut nunani avannarlerni nunami allami namminneq oqaatsiminnik atuisinnaatitaanerat pillugu Danmarkip, Finlandip, Islandip, Norgep aamma Sverigep akornanni nunat avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat 1981-imeersoq Danmarkip atortuulersippaa.[29] Kalaallit Nunaannut nangaassutitaqanngitsumik Danmarkip isumaqatigiissut atortuulersippaa, taamaattumillu isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut atuulluni.[30]

Oqaatsit pillugit isumaqatigiissummi artikel 2 malillugu, nunani avannarlerni naalagaaffimmi innuttaasoq nunani avannarlerni nunami allami oqartussanut saaffiginnissuteqarnermini nammineq oqaatsiminik atuisinnaanissaanut nunat avannarliit pisussaaffeqarput. Artikel 3 malillugu suliani isumaqatigiissummut ilaatinneqartunit oqalutseqartitsinermut, nutserisitsinermullu oqartussat aningaasartuuteqartariaqarput.

Nunami namminermi inatsiseqarnermi oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip pisussaaffiinik naammassinninnissaq eqqarsaatigalugu ingerlatsineq pillugu Danmarkip paasivaa, ilitsersuineq pillugu pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsisip malittarisassai 1986-imeersut isumaqatigiissutip

[29] Nunani avannarlerni naalagaaffinni innuttaasut nunani avannarlerni nunami allami namminneq oqaatsiminnik atuisinnaatitaanerat pillugu Danmarkip, Finlandip, Islandip, Norgep aamma Sverigep akornanni nunat avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat (matumani kingorna "Oqaatsit pillugit isumaqatigiissut").
[30] Nunani avannarlerni naalagaaffinni innuttaasut nunani avannarlerni nunami allami namminneq oqaatsiminnik atuisinnaatitaanerat pillugu isumaqatigiissut 17. juni 1981-imeersoq pillugu nalunaarut nr. 16, 10. marts 1987-imeersoq.

qaanginngikkai, tak. taamani pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 1, aamma § 25 pisortani tunngavimmut ataqatigiissillugu.[31]

Ilitsersuisussaatitaaneq pillugu Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 1[32] kiisalu Naammagittaalliomissamut ilitsersuineq pillugu § 25, danskit taamani pisortat ingerlatsinerinut inatsisaannut assigiimmik oqaasertaqarput.[33] Oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaanni atuunnerata kingunerisaanik, nunani avannarlerni oqaatsit isumaqatigiissummi ilaappata, nunani avannarlerni naalagaaffimmi innuttaasut ilitsoqqussaralugu oqaatsiminnik atuinissaat oqartussat aallaavittut nangartarsinnanngilaat.

Oqaatsit pillugit isumaqatigiissut, nunat avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaata nalunaarutigineqarneranik ilassuteqarpoq. Tassani allassimavoq, Nunani avannarlerni inuiaqatigiinni oqaatsit pisortani siunertani atorneqarsinnaasut tassaasut qallunaatut, finskisut, savalimmiormiutut, kalaallisut, islandimiusut, norskisut (bokmål aamma nynorsk), saamisut, svenskisullu oqaatsit.[34]

Taamaalilluni pisortat paasissutissiissutaat imaluunniit pisortani allagaatit oqaatsinut allanut pineqartunut nutsertinneqarnissaannut, oqaatsit pillugit isumaqatigiissut nalinginnaasumik pisussaaffiliinngilaq. Taamaakkaluartoq pisortani oqartussat aamma innuttaasut akornanni attaveqarnermi, matumani aamma suliani aalajangersimasuni, nunani avannarlerni naalagaaffimmi innuttaasup kissaatigippagu sapinngisamik oqalutseqartitsinikkut, nutserisitsinikkullu nunani avannarlerni oqaatsit pineqartut atornissaasa tapersersornissaannut pisortanut pisussaaffiliivoq.

4.4. Innuttaasutut politikkikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat

Innuttaasutut politikkikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut (ICCPR), nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasumik ilassutitut isumaqatigiissutitalik.

Isumaqatigiissutip artikel 25-ata aalajangersarpaa, innuttaasoq kinaluunniit immikkoortitsinertaqanngitsumik aamma naleqqutinngitsumik killilersuinertaqanngitsumik a) suliassaqarfiit inuiaqatigiinnut tunngasut isumagineqarnerini peqataanissaminut, toqqaannartumik imaluunniit naqisimaneqarani qinikkat aqqutigalugit peqataasarnissamut; b) nalinginnaasumik naligiissumillu taasisinnaatitaaneq isertortumillu qinersinerit, qinersisartut piumasaasa naqisimaneqarani ersersinneqarnissaannik qularnaarisut, tunngavigalugit piffissani aalajangersimasuni qinersinerni qinersisinnaatitaanissaminut qinerneqarsinnaanissaminullu; c) nalinginnaasumik naligiissitaaneq tunngavigalugu nunagisamini pisortani sulinissaminut pisinnaatitaaffeqarlunilu periarfissaqartoq.

Immikkoortitsinissamut inerteqquteqarnertut aalajangersagaq paasineqassaaq, kisianni kinaassusersiunngitsumik tunngavilimmik assigiinngisitsinissaq akornusinngilaa, soorlu assersuutigalugu inatsisartunut qinersinernut peqataaneq naalagaaffimmi innuttaasuusariaqarnera il.il. kinaassusersiunngitsumik piumasaqaateqarneq. Inuit pisinnaatitaaffiinut Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimiititaliaa, isumaqatigiissummik nakkutilliisuusup nalinginnaasumik oqaaseqaatitigut aamma nunanik naliliinermi erseqqissaatigaa, politikkimut peqataanissamut akimmiffinnik piiaassalluni naalagaaffik pisussaaffeqartoq. Ikinnerussuteqartut oqaasii, qimaasullu eqqarsaatigalugit, tamat

[31] Justitsministeriaqarfik (2005). Nunani avannarlerni oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip ataani nunani avannarlerni oqaatsit inissisimanerat pillugu allakkiaq 26. maj 2005-imeersoq. Namminersorneq pillugu kalaallit, qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiissutaannut nr. 1497, 2008-imeersumut ilanngussaq 13

[32] Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 20. april 2021-meersoq

[33] Lov nr. 571 af 19. december 1985 om offentlig sagsbehandling (Forvaltningsloven).

[34] Nunani Avannarlerni Naalakkersuisut Siunnersuisoqatigiivi (2024), Nunani avannarlerni oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip nalunaarutiginera, https://pub.norden.org/politiknord2024-710/deklaration-om-nordisk-sprogpolitik.html (tilgået 22. september 2026).

qinersisinnaatitaanerat oqaatsit patsisaallutik takorluugaannaassanngimmat, oqartussat pisut ilaanni qinersinermi atortussanik, pappiaqqanik taasivissanik imaluunniit pisariaqartillugu oqaatsitigut ikiorsiinissaanik tamanna kinguneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsit eqqarsaatigalugu artikel 14, imm. 3, naqinneq a aamma f, pillaanermi suliami unnerluussap oqaatsitigut qulakkeerneqarpoq, matumani unnerluussap eqqartuussivimmi oqaatsit atorneqartut paasisinnaanngippagit imaluunniit atorlugit oqalussinnaanngippat (naqinneq f), unnerluussap oqaatsit paasisinnaasai atorlugit ingerlaannaq ilisimatinneqarnissaq pillugu aalajangersimasumik piumasaqaat, unnerluussutip suuneranik aamma imarisaanik (naqinneq a) kiisalu akeqanngitsumik oqalutseqartitaaneq ilanngullugit.

Oqaatsitigut pisinnaatitaaffiinut sunniuteqarlutik Naalagaaffiit peqatigiit akuersissutaasa ilaannit taaneqarsinnaasoq tassaavoq nunat imaluunniit inuiaassutsikkut, upperisakkut aamma oqaatsitigut ikinnerussuteqartut pisinnaatitaaffiit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit 1992-imi Nalunaarutaat. Tassani artikel 2 aamma 4 malillugit ikinnerussuteqartut immikkoorutiminnik ersersitsinissaannut aamma nunami inooqatigiinnikkut, aningaasaqarnikkut, politikkikkullu tamakkiisumik peqataanissaannut periarfissiisunik naalagaaffiit piumasaqaasiussapput. Oqartussaaqatigiilluni suliat pillugit ikinnerussuteqartut oqaatsit atugaat atorlugit paasissutissanik oqartussat qulakkeerisariaqarnissaannik tamanna kinguneqarsinnaavoq.

4.5. Meeqqat pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat

Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat 20. november 1989-imeersoq (Meeqqat pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat), isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaannut atuunnera pillugu Danmarkip killeqarfimmut nangaassuteqarnerminik 1993-imi tunuartitsinerata kingunerisaanik Kalaallit Nunaannut atuuppoq.[35]

Meeraq nammineerluni isummersorsinnaasoq, meeraq pillugu pissutsinut isummersuutiminik oqaaseqarsinnaatitaanissaata qulakkeerneqarnissaanut, Meeqqat pillugit isumaqatigiissummi artikel 12 pisussaaffiliivoq. Tassunga imm. 2 malillugu, oqartussami aalajangiisussami imaluunniit ingerlatsivimmi oqartussaasumi meeraq pillugu suliami meeraq oqaaseqarnissaminut periarfissinneqassaaq. Meeqqat pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimiititaliaanit oqaaseqaatip ersarissarpaa, artikel 12 malillugu peqataanissaq tatiginartumk attaveqartoqassanersoq apeqqutaasoq, taamaattumillu suliap suliarineqarnerani killiffinni tamani oqalutseqartitsisoqartariaqartoq.[36]

Tassunga ilanngullugu meeqqat pillugit isumaqatigiissutip artikel 40-a pinerluttulerinermi inatsiseqarnermi oqaatsinut immikkut pisinnaatitaaffiliivoq, matumani meeqqanut pinerluttulerinermi inatsimmik unioqqutitsisimasutut pasineqartunut, unnerluutigineqartunut imaluunniit pisuutinneqartunut akeqanngitsunik oqalutseqartitsineq ilanngullugu.

Taassuma saniatigut suliani tamani nutserisitsinissamik meeqqat pillugit isumaqatigiissut nalinginnaasumik pisussaaffiliinngilaq, sulianili aalajangersimasuni meeqqat allamiutut oqaasillit pisinnaatitaaffii qulakkeerneqartariaqartillugit nutserisitsinissaq, oqalutseqartitsinissarlu pisortat qulakkiissagaat isumaqatigiissummi piumasaqaataavoq. Assersuutigalugu isumaginninnerup iluani Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 20. juni 2022-meersoq (pissaanermik atuineq pillugu inatsit) malillugu aalajangiinerni, meeqqap aalajangiineq taassumallu kinguneri ilumut paasissagai qulakkeerumallugu kalaallisut oqaasiunngitsunut oqaatsinut allanut nutserisitsinissamik pisussaaffimmik nassataqarsinnaapput. Pissaanermik atuineq pillugu

[35] Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut Kalaallit Nunaannut, Savalimmiunullu Danmarkip killeqarfinnut nangaassuteqarnerminik tunuartitsinera pillugu nalunaarut nr. 90, 7. oktober 1993-imeersoq.

[36] Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 6 (2005): Treatment of Unaccompanied and Separated Children Outside Their Country of Origin. CRC/GC/2005/6. United Nations, præmis 25. Tilgængelig på: https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=d4zCyuJuMBKDwhvJiwxosuXsi4EJ3%2BI%2BAa6y8Bs7pH3QfjSQpPPTHYmXWUE7g1piecOV%2BJnilt%2B4JLFqg4%2FazQ%3D%3D (Tilgået: 29. september 2026).

inatsisip oqaasertai nutserisitsinissamik imaluunniit oqalutseqartitsinissamik ersarissumik piumasaqaasiinngikkaluartoq, meeqqanut isumaqatigiissummi piumasaqaatit ilaatigut kingunerisaannik taanna pisussaaffiuvoq.

5. Eqikkaaneq, naliliinerlu

Nutserisitsinissamik, oqalutseqartitsinissamillu piumasaqaatip nalunaarusiap immikkoortoq 3-ani suussusersineqartut, eqqarsaatigisariaqakkat malittarisassat pingaarnertut siunertarisaat malillugit immikkoortumi uani sammineqarput. Tamanna tunuliaqutaralugu nutserisitsinissamik piumasaqaatit pineqartut, tassungalu atatillugu allaffissornikkut suleriaatsip atorunnaarsinneqarnissaanut imaluunniit annikillisinneqarnissaanut inatsisitigut akimmiffeqarsinnaanersoq pingaarnertut nalilerneqassaaq. Tassunga atatillugu eqqaamaneqartariaqarpoq, inuiaqatigiinni sinnaakkutissiinermi inatsit nalinginnaasumik annertuumik kiffaanngissuteqartitsimmat. Killissat inatsisiliortut ataqqisariaqagaat nalinginnaasumik ataatsimoornernut tunngassuteqarnerusarput, soorlu tunngaviusumik inatsisilerinermi tunngaviit, tamat oqartussaanerini-inuiaqatigiinni inatsisitigut tunngaviit aamma nunat tamalaat akornanni malittarisassat aamma tungaaviit sukuiaanissamut, ineriartortitsinissamullu ammasinnaasut. Tamanna pisuni aalajangersimasuni inatsisiliortut sulinerini inatsisitigut sinaakkutit ersarissut aalajangersaruminaassinnaapput, naliliinerlu tamanna inatsisilerinermi-politikkimilu akuleriissitsisinnaalluni.

Tamanna tunuliaqutaralugu nutserisitsinissamik piumasaqaatit tunuliaqutaannik, atuunnerinik, pinngitsoorneqarsinnaannginnerinillu Naalakkersuisut massakkut paasinninnerat immikkoortumi uani uteqqinneqarpoq. Immikkoortoq illup avataani suleqatigisanit akuerineqanngilaq, nalinginnaaginnarporlu inatsisilerinermik-politikkimillu naliliinissami suleqatigisat assigiinngitsut assigiinngitsunik isumaqarsinnaammata.

5.1. Malittarisassat, ingerlatsinermut inatsisip nalinginnaasumik oqaatsinut piumasaqaataannik nassuiaasut

Innuttaasut oqaatsitigut sullinneqarnissaannut ingerlatsinermut inatsimmi nalinginnaasumik malittarisassat, suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma oqaatsinut politikki pillugu inatsimmi allassimapput. Malittarisassat taakku nalinginnaasut aamma ataatsimut atuuffeqarnerusut, sulianut aalajangersimasunut inatsit erseqqinnerusunik malittarisassiuussitinnagu, pisuni tamani atuupput.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a malillugu innuttaasup, suliami peqataasup, nalunaarutigisinnaavaa kalaallisut imaluunniit qallunaatut sullinneqarusulluni, tamannalu oqartussamut pituttorsimalluni.

Aalajangersagaq taanna atorunnaarsinneqarsinnaavoq, kisiannili inatsisitigut aalajangigaanngitsumik tunngavilimmik oqaatsit marluk atorlugit sullissinissamik tunngavik oqartussat annertuutigut malinninnissaanik kinguneqassalluni. Tamanna pingaarnertut pingasunik patsiseqarpoq:

Siullertut nunap immikkoortortaani oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartutut oqaatsit pillugit Europami isumaqatigiissummut Kalaallit Nunaat ilaavoq. Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissut taanna nassuiaatip immikkoortoq 4.2-ani allaatigineqartoq, pisortat ingerlatsinerini oqaatsitigut sullinneqarneq pineqartillugu innuttaasut qallunaatut oqaasillit, inuiaqatigiinni kalaallisut oqaasilinnut amerlanerussuteqartunut naligiissitaanissaat pisortani oqartussat qulakkeerinissaannut pisussaaffiliivoq. Taamaalilluni isumaqatigiissut malillugu qallunaatut oqaatsit, nunap immikkoortortaani ikinnerussuteqartutut oqaasiunngitsunut qularnangitsumik isigineqartariaqarnerinut imaluunniit naligiissinneqarsinnaanerinut tunngaviuvoq. Taamaalilluni nunap immikkoortortaani aalajangersimasumi oqaatsit ikinnerussuteqartunit oqaaserineqanngikkaluartut, oqaatsit nunami naalagaaffimmi innuttaasunit ikinnerussuteqartunit atorneqartut pineqarput.

Aappaatut nunap immikkoortortaani oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartutut oqaatsit pillugit Europami isumaqatigiissutip atortuulersinneqarnerani Kalaallit Nunaanni inatsisitigut massakkut sinaakkutip iluani politikkikkut killiliussaq tassaavoq, Kalaallit Nunaanni innuttaasut nunami pisortatigoortumik oqaatsit kalaallisuujusut atorlugit sullinneqaratik, qallunaatut sullinneqarnissaminnik oqartussat qinnuigisinnaavaat. Taamaalilluni oqartussanut pituttorsimasumik innuttaasut qallunaatut sullinneqarnissaminnik noqqaanissaminnut pisinnaatitaaffeqarnerat, soorlu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a-mi qulakkeerneqartutut, namminersorneq pillugu inatsisip suliareqqaarnerata pingaartippaa. Inatsisiliortut Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7a-nik nutaamik isumaliutiginninnissaannut tamanna akornutaanngilaq. Taamaakkaluartoq aalajangersakkamik allannguinermi namminersorneq pillugu inatsisip piumasaqaatai aamma ikinnerussuteqartutut oqaatsit pisinnaatitaaffii qanoq naammassineqassanersut apeqqutinngussaaq. Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut inatsisinut paasinninnerinik akuutitsinikkut taanna qulaajarneqaruni naleqqunnerpaassaaq.

Pingajuattut Kalaallit Nunaat aamma Danmarki nunani avannarlerni oqaatsit pillugit isumaqatigiissummut, immikkoortoq 4.3-mi itinerusumik allaatigineqartumut, nunanilu isumaqatigiissummik atsioqataasuni oqartussat sullissinerat eqqarsaatigalugu innuttaasut najugaqavissut, tikeraallu oqaatsitigut pisinnaatitaaffiinik qulakkeerisumut ilaapput. Tamanna tunuliaqutaralugu nunani avannarlerni nunani isumaqatigiissummik atsioqataasuni naalagaaffimmi innuttaasut ilitsoqqussaralugu oqaatsitik atorlugit sullinneqarnissaat, Kalaallit Nunaanni oqartussat aallaavittut nangartarsinnaanngilaat. Naalagaaffimmi innuttaasut qallunaatut oqaasillit eqqarsaatigalugit Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7 a-nik atorunnaarsitsineq imaluunniit annikilliliineq tamanna tunngavigalugu aamma, oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip oqaasertai, siunertaalu ataqqineqassappata massakkut innuttaasunik qallunaatut sullisseriaatsip ingerlaannarnissaanik kinguneqassagaluarpoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7 a-nik, tassungalu tunngatillugu oqartussat suleriaasiinik naliliinermi eqqarsaatigineqartariaqartut pillugit siuliani isumaliuutit tamakkiisuunngillat. Isumaliuutit allat naliliinissami pingaaruteqarsinnaasut allat taaneqarsinnaasut tassaapput oqartussat ilitsersuisussaatitaanerisa annertussusaat, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, inatsisitigut aalajangersagaanani misissuisussaatitaaneq aamma ingerlatsinermut inatsisit allat,[37] tunngaviusunik inatsisitigut[38] aamma inuit pisinnaatitaaffiinut[39] tunngaviit.

Taassuma saniatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a malillugu oqaatsinik toqqaanissamut periarfissaq, oqaatsinut politikki pillugu inatsisip § 3-anut, oqartussat innuttaasunik oqaatsitigut sullissinerini pingaarnertut tunngavinnik imaqartumut atasutut isigineqassaaq. Aalajangersakkami allassimavoq, oqaatsitigut sullissineq alloriarnerni pingasuni pingaarnersiorneqartoq, tassani kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiummata, *pisortanullu tunngatillugu atorneqarmata*, tak. imm. 1, qallunaallu oqaasii *pisortanut tunngatillugu atorneqarsinnaallutik*, tak. imm. 2, tuluillu oqaasii aamma allamiut oqaasii *pisariaqartillugu atorneqassallutik*, tak. imm. 3.

Pingaarnersiuineq taanna siusinnerusukkut aallaavittut nassuiarneqartumut naapertuuppoq, taassuma kingorna kalaallit oqaasii nunami pisortatigoortumik oqaatsitut pisortani susassaqarfinni tamani atorneqassapput, qallunaatullu oqaatsit innuttaasut pisariaqartitsinerat malillugu ataqatigiinnerni

[37] Inatsisitigut erseqqissumik malittarisassaqanngingnera ilaatigut inatsisissatut allassimanngitsut erseqqinnerusumik tunngavigineriſigut taarserneqassagaluarpoq, soorlu ingerlatsinermut inatsiseqartitsinermi tunngaviit aamma ingerlatsinermi ileqqorissaarnermi tunngaviit.

[38] Namminersorneq pillugu inatsit, tunngaviusumik inatsit, tunngaviusumillu inatsisissamut missingiut (tak. Tunngaviusunik inatsisissaq pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa 2023-meersoq), oqaatsitigut pisinnaatitaaffiit tunngaviusumik inatsisilerinermi innuttaasut assigiimmik pineqarnissaannik il.il. piumasaqaatinik aallaaveqarsinnaasumik, inuiaqatigiinni inatsisinik aallaaveqarput.

[39] Nunat tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffii, nassuiaatit immikkoortoq 4-ni allaatigineqartut, inuit pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu nunat tamalaat akornanni malittarisassat Kalalallit Nunaannut isumallit pillugit tamakkiisutut paasineqassanngillat. Inatsisilerinermut suliassaqarfik annertooq aamma paasiuminaatsoq, ataatsimut isigalugu tamakkiisumik saqqummiunniarneqartoq pineqartoq.

toqqakkani atorneqarsinnaallutik. Nallersuussissagaanni tuluit, allamiullu oqaasii pisortanit annikinnerusumik atorneqassasut piumasarineqarsinnaavoq, tassani inatsisit il.il. malillugit innuttaasup inatsisitigut inissisimanerminik isumaginnissinnaaneranut oqaatsit qanoq pingaaruteqartiginerat apeqqutaatillugu. Allamiulli oqaasiinut sanilliullugu oqartussat oqalutsinik atuinissaminnut il.il. annertunerusumik pisussaaffilerneqarsinnaallutik, Nunani avannarlerni oqaatsit pillugit isumaqatigiissutip kingunerisaanik nunani avannarlerni oqaatsit salliutinneqartussaapput. Savalimmiormiut oqaasii eqqarsaatigalugit Danmarkimisulli Kalaallit Nunaanni akuerisaasariaqarlutillu inatsisitigut inissisimasariaqartut ilimagineqartariaqarpoq, taamaattorli misilittakkat tunngavigalugit innuttaasut savalimmiormiutut ilitsoqqussaralugu oqaasillit Kalaallit Nunaanni oqartussanut saaffiginninnerini apeqqut tamanna piviusumik annertunerusumik pingaaruteqarneq ajorpoq.

5.2. Malittarisassat, ingerlatsinermut inatsisip oqaatsinut nalinginnaasumik malittarisassaannik ersarissaasut

Innuttaasut oqaatsitigut sullinneqarnissaat pillugu ingerlatsinermut inatsisip nalinginnaasumik malittarisassai, aalajangersimasumik pisariaqartitsinerit malillugit suliaqarfiit aalajangersimasut iluini nutserisitsinissamik pisussaaffiit ilaasa ersarissarpai, tak. immikkoortoq 5.1. Taamaalilluni napparsimasup nammineq oqaasii atorlugit naammagittaalliuut tunniunneqarsinnaatillugu peqqinnissaqarfik pillugu inatsisini malittarisassaqarpoq, taassumallu kingunerisaanik naammagittaalliornermi suliami uppernarsaatit pingaarutillit pisariaqartitsineq naapertorlugu napparsimasup ilitsoqqussaralugu oqaasiinut nutsertinneqarnissaat peqqinnissaqarfiup qulakkiissallugu. Inatsisartunut tjenestemandit pillugit inatsisip aamma Namminersorlutik Oqartussani, kommuninilu tjenestemandit pillugit inatsisip aalajangersarpaat, atorfimmit peersitaagallarnermi aamma atorfimmi naalasseriitsuliornermi tjenestemandi oqalutsilerluni ornigunnissaminut pisinnaatitaasoq, pisullu apeqqutaatillugit tassunga aningaasartuutit utertiffigineqarnissaannik piumasaqaateqarsinnaasoq.

Aalajangersakkat taamak ittut ilitsersuisussaatitaaneq pillugu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 7-ianik, oqaatsinik toqqaaneq pillugu § 7 a-mik, oqaatsitigullu sullinneqarneq pillugu oqaatsinut politikki pillugu inatsisip § 3-anik atortuulersitsipput. Ingerlatsinermut inatsisip aamma oqaatsinut inatsisip piumasaqaatai suliassaqarfiit aalajangersimasut iluini qanoq atortuulersinneqarnissaat pillugu inatsini ersarissassallugit qanoq naleqqutigissanersoq politikkikkut naliligassaavoq. Inatsisit marluullutik massakkut taamatut iluseqarnermikkut, inatsiseqarfiit assigiinngitsut oqaatsitigut sullissinissamut assigiinngitsunik piumasaqaateqarsinnaanerinik tunngaveqarput. Assersuutigalugu inatsiseqarfiit oqimaatsunik nammakkersuisut, aarlerinartortallit imaluunniit nakkutilliinissamik pisariaqartitsiffiusut inatsisitigut isumannaallisaaffigineqarneq eqqarsaatigalugu nutserisitsinissamut, oqalutseqartitsinissamullu erseqqilluinnartunik aamma assigiissaartunik malittarisaqartariaqarput, suliassaqarfinnili allani nutserisunik aamma oqalutsinik atuineq isumalluutinik ilisimaarinnittumik atuiffiusinnaaniassammata, naleqqunnerussalluni pisuni ataasiakkaani oqartussat namminneq naliliippata.

5.3. Malittarisassat qallunaat, savalimmiormiut, nunanilu allani oqartussanik suleqateqarnermik tunngaveqartut

Nutserisussaatitaanerit ilaat, Kalaallit Nunaanni oqartussat suliassaqarfinni tiguneqarsimasuni Danmarkimi, Savalimmiuni imaluunniit nunani allani oqartussanik suleqateqarnissami periutsinik aalajangersimasunik atuinerinik tunngaveqarput. Taamaalilluni siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi piumasarineqarpoq, innuttaasoq Danmarkimut imaluunniit Savalimmiunut nuunnerani kommunip qimatap suliami uppernarsaatit attuumassutillik qallunaatut nutsertinnerinut aningaasartuutit akilissagai. Napparsimasut maalaarutaannut, taarsiiffigitinnissaannullu inatsisip piumasaraa, suliaq Danmarkimi oqartussanit suliarineqassappat pingaaruteqartillugu, pisariaqartillugulu suliami uppernarsaatit qallunaatuunngorlugit, kalaallisuunngorlugillu nutsertinneqarnissaat Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup qulakkiissagaa.

Danmarkimi, Savalimmiuni imaluunniit nunani allani oqartussanik suleqateqarnerit attatiinnarneqartillugit, nutserisoqartarnissaa pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Oqartussanut, innuttaasunullu eqqugaasunut inatsisitigut inissisimaneq piareersarniarlugu, assersuutini toqqakkani inatsisini akisussaaffiit, aningaasartuutillu agguataarneqarnerat nunani allani oqartussanik isumaqatigiissutigineqartut ersarissarpaat. Piareersaataasumik aalajangersakkat taamak ittut tunngaviusumik atorunnaarsinneqarsinnaapput, ilitsersuutinillu aamma nunami malittarisassanit taarserneqarlutik. Taamaakkaluartoq taamatut suleriaaseqarnermi inatsisitigut inissisimaneq innuttaasunut, oqartussanullu paasiuminaannerussaaq, taamaattumillu allannguut ilumut iluaqutissartaqassappat aatsaat isumaliutigineqartariaqarluni.

5.4. Isumaqatigiissutini innuttaasut illersorneqarnissaannik malittarisassat qulakkeerisut

Attartornermut inatsit malillugu attartornermut isumaqatigiissutit kalaallisut, qallunaatullu naqitertitat akuerisaasut atorlugit isumaqatigiissutigineqassapput. Atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsit malillugu sulisoq atorfininnermut uppernarsaammik kalaallisut, qallunaatut imaluunniit oqaatsit sulisup paasisinnaasai atorlugit allassimasumik tigusinissaminut pisinnaatitaaffeqarpoq.

Isumaqatigiissutini aalajangersimasuni innuttaasut sanngiinnerusutut inissisimanerini qanoq illersorneqarnissaannik inatsisiliortut kissaateqarnerinik aalajangersakkat taakku ersersitsipput, malittarisassallu taakku nioqqutissanik ilisarnaasersuisarnermut kiisalu atuisartunut allatigut inatsisinut allanut aalajangersakkanut assingupput. Illersuinerup taassuma inatsisip allanngortinneqarneratigut iluarsinissaanut aallaavittut akornutissaqanngilaq, paasissutissalli inatsisitigut pituttuisumik qulakkeerneqartut innuttaasut paasisinnaaneraat, inatsisit pineqartut amerlanertigut nalinginnaasumik siunertaqartarmata eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

Assersuutigalugu atorfinitsitsinermi uppernarsaatit siunissami kalaallisuinnaq allassimassagaluarpata, nutserisitsinissaq sulisup nammineq aallaavittut akilertussaassammagu, tamanna sulisut eqqorlugit sulisitsisunut oqilisaataassagaluarpoq. Taamaattoqassappati nassuerutigineqartariaqarpoq, atorfinitsitsinermi paasissutissat sulisitsisup paasissutissiissutigissallugit pisussaaffigisai sulisup paasinngippagit, atorfinitsitsinermi piumasaqaatit pingaarnerit pillugit tamakkiisumik ersarissuutitsinikkut sulisup illersorneqarnissaanik atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsisip siunertaa anguneqarsinnaanngimmat. Taamaalilluni tunngaviusunit allanit, soorlu isumaqatigiissuteqartarnermi illuatungeriit unneqqarissuunissaat pillugu tunngaviusumit, sulisitsisup paasissutissiissutigisaanik sulisup paasinnissinnaanissaanik pisussaaffeqarnersoq ersarlussinnaavoq. Taamaammat assersuutigalugu atorfinitsitsinermi uppernarsaat sulisup oqaatsit paasisinnaasai atorlugit tunniunneqarnissaa qulakkeerneqarluni, inatsit allanngortinneqaruni aqqutissaanerusinnaavoq. Atorfinitsitsinermi uppernarsaatip Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinni atorneqarsinnaanissaa qulakkeerumallugu, uppernarsaatip kalaallisut tunniunneqartuaannarnissaa ilassutitut piumasarineqarsinnaavoq.

5.5. Malittarisassat, innuttaasut ilinniartitaanikkut eqqarsaatigineqarnerinik tunngaveqartut

Nutserisussaatitaanerit arlallit innuttaasut inuiaqatigiinni qanorluunniit oqaaseqaraluarunik ilinniarnissamut assigiimmik periarfissaqartinnissaannik qulakkeerinninnissamik tunngaveqarput. Taamaalilluni meeqqat atuarfiani, inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit, palasit suliassaannik ilinniartitaanerup, ingerlariaqqiffiusullu iluini kalaallit oqaasii pinnagit oqaatsit allat atorlugit soraarummeersinnaanermut inatsit periarfissiivoq.

Aallaavittut nunami ilinniartitaanerit innuttaasut assigiinngitsut akornanni qanoq annertutigisumik assigiissaartinneqassanersut politikkikkut naliligassaavoq. Inatsisiliortut assersuutigalugu tunngaviusumik inatsisip § 76-ia ataqqisussaammagu, tamatumalu kingunerisaanik meeqqat

atuartussaatitaasut tamarmik meeqqat atuarfianni akeqanngitsumik atuartinneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarmata, naliliinermi tassani tunngaviusumik inatsiseqarnermut, inuillu pisinnaatitaaffiinut tunngasut isiginiarneqassapput. Aalajangersagaq taanna meeqqanut qanorluunniit ilitsoqqussaralugu oqaasilinnut, meeqqanullu nunasisimasunut allamiutut oqaasilinnut atuuppoq.

Ilinniartitaanernut allanut neqeroorutit naligiissitaanermut tunngaviusoq, inuillu pisinnaatitaaffiinut malittarisassat eqqarsaatigalugit malittarisassiuunneqartariaqarput, matumani nunap immikkoortuini oqaatsit imaluunniit ikinnerussuteqartut oqaasii pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat nassuiaammi immikkoortoq 4.2-mi allaaserineqartoq ilanngullugu. Naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissut taanna ikinnerussuteqartut oqaasiinik tunngavissaqanngitsumik assigiinngisitsinerit, immikkoortitsinerit, killilersuinerit imaluunniit immikkut pinninnerit suulluunniit akiorniarpai, ilaatigullu atuartitsinerup, ilinniartitaanerup, tusagassiornerullu iluini naalagaaffimmi innuttaasut tamarmik oqaatsitigut peqataatinneqarnissaat qulakkeerneqassasoq siunertaralugu. Nunami ilinniarfinnut assigiinngitsunut periarfissatigut peqataatitsinerusup qanoq qulakkeerneqarsinnaaneranik erseqqinnerusumik misissueqqissaarnissaq, nassuiaatip matuma killissarititaasa avataaniissaaq.

5.6. Malittarisassat, niuernermi unammilleqatigiinnissamik qulakkeerisussat

Neqeroortitsisarnermut inatsisip suliareqqaarnera malillugu, neqeroortitsinermik nalunaarut kalaallisut, qallunaatullu ataatsikkut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni niuerfimmi inuussutissarsiutillit sulinerminni kalaallisut imaluunniit qallunaatut oqaaseqarsinnaanerat tunngavigalugu aalajangersagaq isigineqassaaq. Neqeroortitsinerup nalaani neqerooruteqarsinnaasut oqaatsitigut sullissinermi naligiissinnerisigut, Kalaallit Nunaata niuerfiini nioqqutissanut, kiffartuussinernullu akiusinnaasunik pitsaanerpaanik pisortat neqeroorfigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanik neqeroortitsisarnermut malittarisassat siunertaat eqquutsinneqassapput. Nutserisussaatitaanermut piumasaqaatip atorunnaarsinneqarnissaanut inatsisitigut akornutissaqarsorinanngilaq, niuerfimmili suliaqartut ilaat neqeroortitsinermi peqataasinnaanissaminni aningaasatigut, piffissatigullu isumalluutinik annertunerusunik atuinissaannik kinguneqassalluni. Pisortat neqeroortitsinerini neqeroorutit iluatinnartut ikinnerusut tunniunneqartalernerinik tamanna kinguneqarsinnaavoq. Oqartussani attuumassuteqartuni sulinermi oqaatsit atorneqartut apeqqutaatillugit, oqartussami neqeroortitsisumi aamma maalaaruteqarfiusinnaasuni nutserisitsinissamut isumalluutinik atuineq annertunerulersinnaavoq.

Filmiliorsinnaanermut inatsit malillugu Kalaallit Nunaanni Filminstitutip paasissutissat ersarinnerusumik nassuiarneqartut kalaallisut, qallunaatut, tuluttullu nittartakkaminni saqqummiuttassavai. Filminut akuersissutinut qinnuteqarnissamut piffissaliussanut aamma filminut akuersissutit pillugit paasissutissanut aalajangersimasunut piumasaqaat atuuppoq.

Kalaallit Nunaanni filmiliassanut Danmarkimi, nunanilu tamalaani filmiliortartut aamma suleqatigisartakkat pilerisaarneqarnissaannik filmiliorsinnaanermut inatsisip siunertaa tunuliaqutaralugu aalajangersagaq isigineqassaaq. Siunertamut tassunga filmiliorsinnaanermut inatsit, inatsisitigut gruppit siunnerfigineqartut pilerigisaannik allaffissornikkut sinaakkutinik pilersitsiniarpoq, matumani aamma soqutiginnissinnaasunik nunat tamalaat akornanni oqaatsinik sullissinikkut ilanngullugu. Soqutiginnittut nunat tamalaat akornanni oqaatsitigut sullinneqarnissaannik qulakkeeralutik nutserisitsinissamik piumasaqaatit atorunnaarsinneqarnissaannut inatsisitigut akimmiffissaqanngilaq. Taamatut allannguineq soqutiginnittut oqaatsitigut sullinneqarnerinut ajorseriartitsissappat, filmiliorsinnaanermut inatsisip siunertaa annertuumik maangaannartinneqarsinnaammat nassuerutigineqartariaqarpoq.

5.7. Malittarisassat, innuttaasunik peqataatitsinissamik qulakkeerisussat

Pilersaarutaasumik ingerlatassat avatangiisinut sunniutissaat (VVM) imaluunniit Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik sunniutissaat (VSB) tamanut tusarniutigineqartillugit innuttaasunik peqataatitsineq kalaallit oqaasiisa saniatigut oqaatsit arlaqartut atorlugit pissasoq, avatangiisinut inatsit piumasaqaatitaqarsinnaavoq. Taamaalilluni aatsitassarsiornermut inatsisip piareersarneqarnerani allassimavoq, tusarniaanermut atortussat erseqqinnerusumik aalajangerneqartut kalaallisut aamma qallunaatut, ilaatigullu tuluttut saqqummiunneqartassasut. Assinganik kulturikkut kingornussanut inatsimmi, ingerlatassap kulturikkut kingornussanut sunniutissaanik naliliineq kalaallisut, qallunaatullu suliarneqassasoq pisussaaffiusinnaavoq. Kulturikkut kingornussanut naliliineq taanna ilaatigut tamanut, kommunalbestyrelsimut, nunaminertamik atugassinneqarsimallutik atuisunut imaluunniit nunamik atuinissamut allatut pisinnaatitaaffilinnut kiisalu ingerlatsisunut allanut tusarniaanermi atorneqassaaq.

Tusarniaanerit taamak ittut oqartussat aalajangiinissami tamakkiisumik tunngavissaqarnissaa qulakkeerisussaatillugit, kalaallisuinnaq tusarniaasoqaruni oqartussat paasissutissanik tamanik, innuttaasuni oqaatsit atugaasut tamaasa atorlugit tusarniaasoqaraluarpat pissarsiarineqarsimasinnaagaluartunik, pissarsinnginnissaanik tamanna qularnanngitsumik kinguneqassaaq. Avatangiisinut, nunaminertanillu pilersaarusiornermut suliassaqarfimmi il.il. innuttaasut pisinnaatitaafimminnik isumaginnissinnaanerat tusarniaanerup qulakkeertussaatillugu, oqartussat tusarniaanerat innuttaasut oqaatsitigut tamarmik paasisinnaasaannik ingerlanneqanngginnera isumannaallisaaffigineqarneq pillugu inatsisitigut ajornartorsiutinik nassataqarsinnaavoq.

5.8. Malittarisassat, innuttaasut politikkikkut oqaatsit marluk atorlugit sullinneqarnerinik tunngaveqartut

Nutserisitsisussaatitaanerit ilaat, Inatsisartut politikkikkut innuttaasunik kalaallisut, qallunaatullu sullissinerinik tunngaveqarput. Taamaalilluni Inatsisartuni oqallinnerit tamarmik kalaallisut, qallunaatullu malinnaavigineqarsinnaanissaat Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaata kiisalu Inatsisartut Suleriaasiata aamma suleriaatsit qulakkeerpaat. Taassuma saniatigut allagaatit pingaarutillit Inatsisartut sulinerini ilaatinneqartut Inatsisartut nittartagaanni kalaallisut, qallunaatullu takuneqarsinnaapput. Nunami qinersisartut ikinngitsut qallunaatut oqaaseqarnerat kiisalu inatsit malillugu innuttaasut pisinnaatitaaffiit, pisussaaffiilu kalaallisut, qallunaatullu oqaasilinnit paasineqarsinnaaniassammata Kalaallit Nunaanni inatsisit kalaallisut, qallunaatullu saqqummiunneqartarnerat suleriaatsimi tassani isigineqassaaq.

Suleriaatsip taassuma malitsigisaanik politikkikkut suliani tamani Inatsisartut oqaatsit marluk atorlugit sullinneqarnerisigut, Naalakkersuisut sulinerat aamma aaqqissugaavoq. Taamatut aaqqissuussineq naalakkersuinissamik aamma inatsisiliornissamik pissaaneqarnerup akornanni nalinginnaasumik suliassat agguataarneqarnerinik tunngaveqartoq, Naalakkersuisut Suleriaasianni aamma missingersuusiornermut malittarisassani kiisalu qitiusumik allaffeqarfimmi kaajallaasitarpaalunni, malittarisassarpaalunni, suleriaaserpaalunnilu allassimavoq. Ilutigisaanik tamakkiisumik kalaallisut oqaaseqanngitsut sulisorinissannut periarfissaq pinngitsoorneqarsinnaanngitsutut Naalakkersuisut maannamut isigimmassuk, qitiusumik allaffeqarfik tamakkiisumik kalaallisut oqaaseqanngitsunik sulisoqarsinnaanera aaqqiissutip qulakkeerpaa.

Taassuma saniatigut Naalakkersuisut nittartagaanni oqaatsit marluk aamma atorneqarmata, innuttaasut kalaallisut aamma qallunaatut paasissutissinneqarnissaminnik pisariaqartitsinerisut Inatsisartut innuttaasunut sullissinerat malippaat. Taassuma saniatigut nittartakkat ilaat innuttaasunut kalaallisut, qallunaatulluunniit oqaaseqanngitsunut immikkut soqutiginarsinnaammata, imaluunniit nittartakkat tikeraanut imaluunniit nunani allani inuussutissarsiortunut allanut il.il. attuumassuteqarmata tuluttut nutserneqarsimapput.

Suliassaqarfiit ataasiakkaat iluini inatsisip piumasaraa, immikkut pisuinnarni innuttaasut oqaatsit marluk atorlugit paasissutissinneqarnissaminnik pisariaqartitsinerisut paasissutissinneqassasut. Taamaalilluni Naligiissitaaneq pillugut Inatsit malillugu Naligiimmik Pinninnissaq Pillugu Aalajangiisartut ukiumoortumik nalunaarusiaat kalaallisut, qallunaatullu tamanut saqqummiunneqartassaaq.

Innuttaasut oqaatsit taakku atorlugit sullinneqassasut inatsisitigut erseqqissumik tunngavissaqarnissaq nalinginnaasumik suleriaaseq malillugu piumasaqaatigineqarneq ajormat, inatsisilerineq eqqarsaatigalugu aalajangersagaq pisariaqanngitsutut isigineqarsinnaavoq. Taamaakkaluartoq aalajangiisartut inatsisitigut tunngavigisaat malillugu innuttaasunut tamanut naligiissitsinissaq, immikkoortitsinissanillu sunilluunniit akiuinissaq qulakkiissallugu siunertarimmassuk, aalajangersagaq takussutissaannarmik naleqartutut isigineqarsinnaavoq.

5.9. Malittarisassat, qinersisartut tamat oqartussaanerini naligiimmik peqataasinnaatitaanerinik qulakkeerisut

Inatsisit arlallit oqartussat peqquaat innuttaasut kalaallisut, qallunaatullu oqaasillit qinersisinnaatitaasut tamarmik naligiimmik qinersisinnaatitaanerminnik atuisinnaatillugit, pisortat qinersisitsernernik aaqqissuussisarneri aaqqissuunneqassasut. Tamanna Inatsisartunut qinersineq pillugu inatsimmi aamma Kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut, ilagiillu sinniisaannut qinersisarnerit pillugit kommunini qinersisarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni kiisalu Pituffimmi nunaqqatigiinnut siunnersuisoqatigiinnut qinersineq pillugu inatsimmut malittarisassiuussisumut atuuppoq.

Qinersisartut ilitseqqussaralugu oqaasii apeqqutaatinnagit nunami tamat oqartussaaqataanermi qinersinerni naligiimmik periarfissaqartitsinissaq qanoq qulakkeerneqassanersoq pillugu inatsisiliortut, oqartussallu namminneq nalilisinnaapput. Taamaakkaluartoq malittarisassiuussinerit qinersisartut oqaatsitigut tunuliaqutaat patsisigalugit tunngavissaqanngitsumik assigiinngisitsinermik, mattussinermik, killilersuinermik imaluunniit immikkut pinninnermik kinguneqartussat namminersorneq pillugu inatsit, tunngaviusumik inatsit kiisalu nunat tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffiinut malittarisassanut, najoqqutassanullu arlalinnut atatillugu annertuumik ajornartorsiuteqartitsissapput. Qinersisitsinerit nunat tamalaat akornanni tamat oqartussaanerini-inuiaqatigiinni inatsisitigut tunngaviit malillugit, ilaatigut Naalagaaffiit Peqatigiinnit, Europami Siunnersuisoqatigiinnit aamma Europami Sillimaniarnermut, Suleqatigiinnermullu Kattuffimmit (OSCE) paasineqartutut Kalaallit Nunaata namminersorneq pillugu aaqqissuussinera tunngaveqarpoq. Oqaatsit pisuullutik qinersisartunik tunngavissaqanngitsumik assigiinngisitsineq malittarisassani taakkunani arlaannaanniluunniit akuerineqarsinnaasutut isigineqarnavianngilaq, tamannalu massakkut suleriaatsip malittarisassaasa allanngortinneqarnissaanut tunuarsimaartitsilluni.

5.10. Malittarisassat, innuttaasut ilageeqarnerup tungaatigut sullinneqarnissaannik tunngaveqartut

Liturgikit il.il. nutsertinneqarnissaannik qulakkeerisumik Ilageeqarneq pillugu Inatsit aalajangersagaqarpoq, tak, Naalagiarnermi ileqqorisassat, ritualit, tussiutit aamma tussiutinut tapit akuersissutigineqartarneri pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat. Taassuma saniatigut biskopimik qinersisarneq pillugu malittarisassat anguniarpaat, innuttaasut qinersisinnaatitaasut kalaallisut, qallunaatullu oqaasillit tamarmik naligiimmik qinersisinnaatitaasillugit qinersisitsinerit aaqqissuunneqassasut.

Kalaallit Nunaanni Ilagiit, Danmarkimi ilagiit naalagaaffiup tapersersugaasa ataanniittutut aaqqissugaanerat isigalugu aalajangersakkat taakku isigineqassapput. Sinaakkutit taakku iluini inatsit malillugu nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerit pinngitsoornissaannut periarfissaqarsorinanngilaq.

5.11. Malittarisassat, allaffissornermi oqaatsit marluk atornerinik tunngaveqartut

Nutserisitsinissamik pisussaaffiit ilaat, pisortat ingerlatsinerini sulinermi oqaatsit atorneqartut pinnagit oqaatsit allat atorlugit suliami uppernarsaatit pingaarnerit saqqummiunneqassasut inatsisiliortut, oqartussalluunniit malittarisassanik aalajangersaasartup naatsorsuuteqarnerinik tunngaveqarput. Taamaalilluni Meeqqat Pillugit Paasisimasalittut Qitiusumik Ataatsimiitsitaliap oqaaseqaateqarnissaanut meeqqanut inatsisip piffissaliussaa, piffissami suliami atortussat tamarmik oqaatsit marluk atorlugit saqqummiunneqarfiannit naatsorsorneqartarput. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsit, siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerini ilaatigut oqalutseqartitsinermut aningaasartuutit matussuserneqarnissaanut tunngavissaqarpoq. Ilinniartitsisut rådii aamma kommunemi ilinniartitsisut siunnersuisoqatigiivi pillugu nalunaarut oqalutseqartitsineq, tassungalu aningaasartuutit aningaasalersorneqarnissaat pillugu malittarisassaqarpoq. Kalaallit Nunaata Radioanut (KNR) ileqqoreqqusat aalajangerpaat, KNR-imi siulersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliat akuersissutigineqarnerisa kingorna sap.ak. 2-t qaangiutsinnagit kalaallisuut, qallunaatuullu kulturimut naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqartassasut. Suliffeqarfiup suliaanik naalakkersuisoqarfiup pingaarnertut nakkutilliinissamik suliaanut aalajangersagaq oqilisaassissasoq ilimagineqarpoq.

Oqartussat nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerat inatsisini immikkut tunngavissaqarani naammassineqarsinnaakkajuttarmat, malittarisassat taamak ittut aallaavittut pinngitsoorneqarsinnaapput. Ingerlatsinermi oqaatsit marluk atorneqarnissaannik naatsorsuuteqarluni inatsisiliornissaq naleqquttuaannarnavianngilaq, pissutsit taamak ittut sulisut kiisalu ilaatigut siunnersuisoqatigiinni, ataatsimiititalianilu ilaasortat ataavartumik taarserartarnerat ilutigalugu assigiinngitsutigut allannguuteqartarmata. Ataatsimut isigalugu tunuliaqutaasutut allaaserineqartut tunngavigalugit, ingerlatsiviup iluani nutserisitsinissamik pisariaqartitsinerit ingerlatsiviup iluani malittarisassat, najoqqutassat, suleriaatsillu aqqutigalugit aqunneqarunik orniginarnerusinnaavoq. Taassuma kingorna pisuni ataasiakkaani tamani malittarisassat ilusilerneqarnissaat pillugu inatsisiliortut, malittarisassanillu aalajangersaasartut oqartussat erseqqinnerusumik oqimaaqatigiissitsissallutik akisussaaffigaat.

5.12. Malittarisassat, pisortatigoortumik uppernarsaanerni il.il. innuttaasut nutserinikkut sullinneqarnissaannik qulakkeerisut

Innuttaasut akiliuteqarnikkut atuagarsuarnit uppernarsaatinik kalaallisut, tuluttullu tunineqarnissamut periarfissinneqarput. Ilinniarnertuunngorniartarneq pillugu inatsisip piumasaqaatigaa, uppernarsaatit atsiukkallu kalaallisut, qallunaatut, tuluttullu allanneqassasut. Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit inatsisip aalajangerpaa soraarummeernermi uppernarsaatit kalaallisut, qallunaatullu allanneqassasut kiisalu ilinniakkaminik naammassisup soraarummeernermi uppernarsaat tuluttut allanneqassasoq piumasaqarsinnaasoq. Taassuma saniatigut ilinniarfiup tuluttut Diploma Supplement, nunat tamalaat akornanni akuerisaalluni ilaatigut ilinniarfik kiisalu ilinniakkap atuartitsissutitigut, imarisatigut, qaffasissutsitigut, siunnerfianillu allaaserinnittoq allaaserissavaa. Ph.d.-grad pillugu nalunaarutip aalajangersarpaa, Ph.d-mut uppernarsaat kalaallisut, qallunaatut, tuluttullu allassimasumik Ilisimatusarfik ilinniakkamik naammassinnittumut tunniussissasoq.

Malittarisassat taamak ittut, oqartussat angusanik aalajangersimasunik nunap pisortatigoortumik oqaasii kalaallisut oqaatsit atornagit oqaatsit allat atorlugit uppernarsarneqarnissaannik pisariaqartitsinerat eqqarsaatigalugu, inatsisiliortut innuttaasunut neqerooruteqarsinnaanerminnik kissaateqarnerinik ersersitsipput. Oqartussat, suliffeqarfiit, aaqqissuussisimanerillu Kalaallit Nunaanniittut, Danmarkimiittut imaluunniit nunani allaniittut eqqarsaatigalugit, innuttaasup nammineerluni oqaasii apeqqutaatinnagit pisariaqartitsineq taamak ittoq pinngorsinnaasarpoq. Innuttaasup pisariaqartitaanik oqaatsit atorlugit atsiornissamik oqartussat neqerooruteqartinnagit, uppernarsaatitut atsiukkap nutsertinnissaa, pisumilu allap akuerisaanik nutsertitamik

uppernarsaanissaa innuttaasup nammineerluni pisussaaffigaa. Nammineerluni nutserisitsisarnermik, oqartussallu uppernarsaanerinik uppernarsaanermik periuseq taanna innuttaasumut piffissartornarlunilu akisoorujussuusinnaasarpoq. Kalaallit Nunaanni oqartussat uppernarsaataannik nutserinerit pingaartumik nunani allani oqartussat, suliffeqarfiillu aallaavittut akuerineq ajorpaat, taakku Naalagaaffiit innuttanut pisussaaffiini akuerisaasuni inatsisinut naapertuuttunngorsaanertut uppernarsarneqarsimanngippata.[40]

Inatsisinut naapertuuttunngorsaanertut ileqquusumik periuseq, ilaatigut Danmarkimi udenrigsministeriaqarfiup akuliutsinneqarneratigut naalagaaffiit innuttanut pisussaaffii akuerisaasussatut qulakkeerneqartut, nunap tigusisussap aallartitaqarfianit imaluunniit konsulatianit ingerlanneqassaaq. Periuseq taanna ajornakusoortoq pisariillisarniarlugu nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissusiortoqarpoq, Apostillekonventionen,[41] taassumallu uppernarsaanikkut ("apostille"), nunani isumaqatigiissusiorfigineqartunit tamanit akuerineqartussamik nutsikkap eqqortuuneranik uppernarsaanissamut udenrigsministeriaqarfik piginnaatillugu. Tassungali Kalaallit Nunaat Apostillekonventionimut ilaatinneqanngilaq, taamaalilluni isumaqatigiissutip pisariillisaanera aallaavittut Kalaallit Nunaanni innuttaasunit innersuunneqarsinnaanngilaq.[42]

Taassuma kingorna inatsisiliortut, malittarisassanillu aalajangersaasarlutik oqartussat uppernarsaataannik nunami pisortatigoortumik oqaatsit kalaallisut oqaatsit pinnagit, oqaatsit allat atorlugit tunniunneqarnissaannut innuttaasut periarfissaasa killilernissaannut akimmiffeqanngikkaluartoq, allannguinerit taamak ittut innuttaasunut annertuunik ajoqutitaqarsinnaapput.

Ilinniartitaanermut inatsit malillugu qaffasinnerusumik ilinniartitaanernut ilinniartitaanermi aaqqissuussinerit, ilinniartitaanerup kalaallisut, qallunaatut, tuluttullu taaguutaanik paasissutissanik imaqassapput. Taanna uppernarsaatitut atsiornermut imatut malittarisassaanngilaq, aalajangersagarli ilaatigut ilinniartup Danmarkimi, nunanilu allani oqartussanut aamma suliffeqarfinnut ilinniartitaanerup suussusia pillugu uppernarsaanissaanut pinngitsuuisitsisinnaammat, aalajangersagaq assingusumik siunertaqartumut iluaqutaavoq. Taamaalilluni ilinniartut Kalaallit Nunaata avataani ilaatigut ilinniarnissamut, sulinissamullu neqeroorutinik atuisinnaanerinut periarfissaat inatsimmi aalajangersakkap ajornannginnerulersippai. Nutserisitsinissamik pisussaaffiup pineqartup atorunnaarsinneqarnissaanut inatsisitigut tassani aamma akornutissaqanngilaq, malittarisassanilli aamma suleriaatsimik allannguineq ilinniartitaanermut suliassaqarfimmi isumalluutinik sipaarutaasinnaasoq annikitsuinnaassalluni, ilinniartunut sullissinerup malunnartumik ajorseriarneranik kinguneqaratarsinnaavoq. Ilaatigut nunap killeqarfiisa avataani ilinniartitaanerup akuerisaanissaanut, atorsinnaaneranullu aalajangiisuusut tunngavigalugit, ilinniagaqarniartut Kalaallit Nunaanni ilinniartitaanissamik neqeroorutit pilerinassusaannik naliliinissaat tassani eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

[40] Allagaatinik uppernarsaanissamut malittarisassat ersarinnerusut Udenrigsministeriaqarfiup nittartagaaniipput: om https://um.dk/rejse-og-ophold/legalisering/legalisering-af-udenlandske-dokumenter/

[41] Tak. Nunani allani pisortani allagaatit uppernassusaannik piumsaqaatip atorunnaarsinnera pillugu isumaqatigiissut 5. oktober 1961-imeersoq.

[42] Kalaallit Nunaat, Savalimmiullu killeqarfimmi nangaassuteqarfigalugit Danmarkip Apostillekonventionen akuerinikuuaa. Savalimmiut eqqarsaatigalugit isumaqatigiissut 2021-mi atorsinnaalersinneqarpoq.

Ilanngussaq 1. Inatsisartut inatsisaat nutserisitsinissamik piumasaqaatitallit takussutissartaa

Inatsisartut UKA 2025/147-mik aalajangiinerminni Naalakkersuisut peqquaat:

> *" Nutserinissamik piumasaqaatit peerneqassagaluarpata inatsisit sorliit allanngortinneqartariaqarnerat pillugu nalunaarsuummik nassuiaat ilaatigut imaqassaaq."*

Inatsisartut inatsisaat suussusersineqartut, nassuiaammilu matumani allaaserineqartut eqikkarlugit takussusiorneqarnerat tulliuttumi takuneqarsinnaapput:

- Tjenestemandit Inatsisartut suliffeqarfiini atorfillit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 20. maj 1998-imeesoq.
- Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 21, 18. december 2003-meersoq.
- Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 19. maj 2010-meersoq.
- Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 29. november 2013-imeersoq.
- Kommunalbestyrelsinut, nunaqarfinni aqutsisunut ilagiillu sinniisaannut qinersisarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 28. november 2016-imeersoq.
- Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 20 april 2021-meersoq.
- Pisortat oqartussaaffigisaanni suliffeqarfiinilu nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarnermut tunngatillugu neqerooruteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 12. juni 2019-imeersoq.
- Inatsisartunut qinersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 24. november 2020-meersoq.
- Sulisitsisup sulinermik inuussutissarsiuteqartumik atorfeqarnermi atugassarititaasut pillugit ilisimatitsisussaaneranut Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 21. november 2022-meersoq (atorfeqarnermik uppernarsaasarnermut inatsit).
- Inatsisartut Suleriaasiat 24. november 2022-meersoq.
- Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 15, 4. april 2023-meersoq.
- Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 18, 27. april 2023-imeersoq.
- Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 13. juni 2023-meersoq.
- Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 11, 16. marts 2024-meersoq.
- Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 14, 16. marts 2024-meersoq.
- Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 36, 4. juni 2024-meersoq.
- Peqqinnissaqarfiup iluani napparsimasut naammagittaalliuuteqarsinnaanerat taarsiiffigineqarsinnaanerallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 50, 25. november 2024-meersoq.
- Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaat nr. 32, 2. april 2025-meersoq.

- Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat, tak. Namminersorlutik Oqartussat inatsimmik nalunaarutaat nr. 41, 6. maj 2025-meersoq.